

CONTRA

nr 3 2008 (nr 199 från starten) årgång 34 Pris 25:-

**Tibet – ockuperat land
Kårhusockupationen
Clarence Thomas**

**garanterat politiskt
inkorrekt**

9 770347 647008

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare
Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-720 01 45
E-post redax@contra.nu
Internet hemsida <http://www.contra.nu>
Sluten del endast för prenumeranter:
<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>
Användarnamn och lösenord finns endast i den tryckta utgåvan av Contra.

Prenumeration

Minst 175, rekommenderat 250 kronor, per år. Inbetalas på plusgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 5682-0392.
Finland: Minst 20 euro per år.
Sampo girokonto 800018-70846087.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár
Redaktion: Tommy Hansson och C G Holm
Övriga medarbetare: Benny H. V. Andersson, Karl-Göran Bottwyk, Bertil Häggman, Bertil Lindblom, Fredrik Runebert och David Stavenheim samt Christer Arkefors i Italien, Peter Hartvig i Danmark, Bertil Wedin i Mellersta Östern och Allan C. Brownfeld i USA.

Presslagd 2008-06-02
Strands Tryckeri, Lindesberg 2008

Det ockuperade Tibets andlige och politiske ledare Dalai lama finns på omslaget till detta nummer av Contra. Inför OS i Peking senare i år har Tibets situation uppmärksammats alltmer. Contra gör i detta nummer en genomgång av Tibets situation. Landets historia som självständigt land går tillbaka till 600-talet. Nu väller det in Han-kineser som om det fortsätter kan göra tibetanerna till en minoritet i sitt eget land.

CONTRA-NYTT

Valentins Silamikelis död

En av de personer som personligen fick känna av de svenska (s)-regeringarnas eftergiftspolitik mot Sovjetunionen och kommunismen var lettlandaren Valentins Silamikelis. Han har avlidit i sitt hemland Lettland. I andra

Svenska poliser släpar ombord Valentins Silamikelis på fartyget Bjeloostrov i Trelleborgs hamn.

världskrigets slutskede tog han sig med båt från Lettland till Gotland. Han tillhörde de 153 balter som utlämnades till Sovjetunionen i januari 1946. Det var han som försökte ta sitt liv på kajen i Trelleborg, förbands och släpades sedan ombord av svensk polis på fartyget Bjeloostrov. Utlämnningen kostade Valentins tre år i det fruktade fånglägret Vorkuta långt norr om polcirkeln, alldeles invid Uralbergen. Genom att han var utbildad arkitekt fick han arbeta med att rita fångbaracker istället för att gå under i kolgruvorna. När han kom tillbaka till Lettland fick han leva som en tredje klassens medborgare ända till Lettlands frigörelse 1991. Då kunde han engagera sig bland annat genom att skriva boken "Baltutlämningen" som kom först på svenska hos Contra Förlag (1996) och senare har getts ut även på engelska, tyska och lettiska. Valentins engagerade sig mycket i upprättandet av ockupationsmuseet som idag intar en central plats i Riga. Där finns hans bok att köpa på lettiska. På svenska finns den hos Contra Förlag. Inbunden och på hela 400 sidor kostar den 260 kronor inklusive porto och emballage. Sätt in beloppet på plusgiro 85 95 89.-4.

Valentins Silamikelis i fångkläder i Vorkuta vid Norrra Ishavet. Utlämnad av en svensk (s)-regering.

Det våldtagna Tibet har börjat tröttna

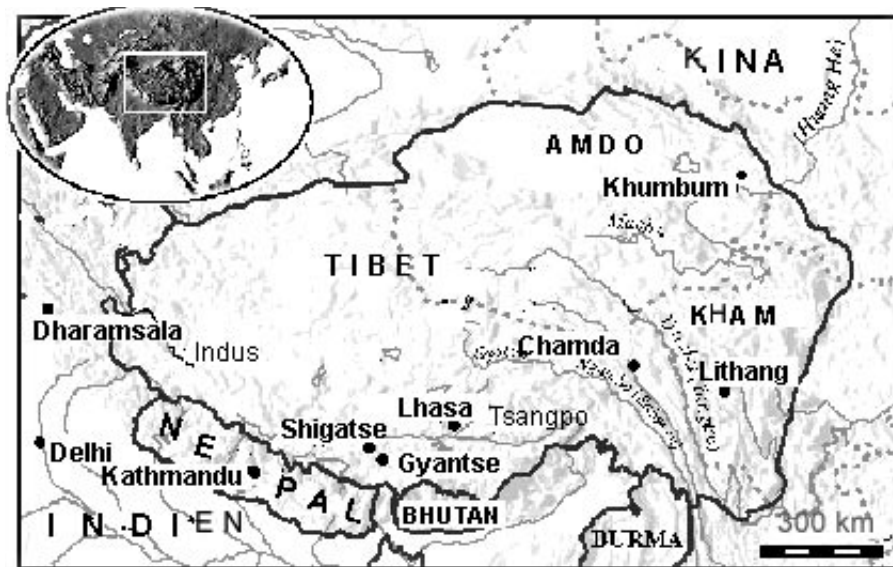
Tibet har återigen hamnat i världshändelsernas centrum. Detta kan vi tacka det faktum att 2008 års olympiska spel av Internationella olympiska kommittén tilldelades Peking i Kina. Tibet var ända från 600-talet och framåt en självständig stat som endast med korta avbrott ockuperades av främmande makt. Den alltjämt pågående kinesiska ockupationen inleddes 1950. Den senaste tidens protester visar att allt fler tibetaner börjar tröttna på de ständiga kinesiska övergreppen.

*** Orsaken till att Kina vill hålla Tibet fortsatt under sitt herravälde är uppenbar. Med sin storlek – Tibet är lika stort som Tyskland, Frankrike och Italien tillsammans – och med sitt geopolitiska läge utgör Tibet en språngbräda mot Indien, som det gränsar till i väster och sydost. Den kinesiska ställningen har ytterligare stärkts genom att den gamla maoistgerillan skaffat sig starkt inflytande i Nepal, som gränsar till Tibet i norr och till Indien i övriga väderstreck.

Sedan Mao Tse-tungs kommunister erövrade makten i Kina den 1 oktober 1949 gjorde man omedelbart anspråk på strategiska gränsområden, däribland Tibet. Hösten 1950 inledde kineserna sin erövring av (officiellt hette det att tibetanerna skulle befrias från "imperialistisk aggression") det otillgängliga riket i Himalaya. En överenskommelse om 17 punkter påtvingades tibetanerna, enligt vilken de tibetanska ledarna utlovades respekt och samarbete. Detta "samarbete" resulterade i att såväl Dalai lama som dennes premiärminister avsattes.

Det våldtagna Tibet

Kineserna inledde genast efter ockupationen upprättandet av en militärbyråkratisk diktatur baserad på rasförtryck, slavarbete, personkult och ateism. Under 1950- och första hälften av 1960-talet styrdes Tibet av fem kinesiska generaler och en utrikestjänsteman. Målsättningen var att Tibet in i minsta detalj skulle styras av

Kina och att den gamla "vidskepelsen" (det vill säga den traditionella lamabuddhismen och den inhemska kulturen) skulle utrotas till förmån för kommunismen. Tibetanska munkar och nunnor slogs ihjäl, korsfästes, brändes eller begravdes levande, hängdes, dränktes, ströps, svalts ihjäl, halshöggs, våldtogs, sändes till slavarbetsläger samt torterades med brutala metoder. Tusentals kloster jämnades med marken. Det blev dessutom straffbart att inte ha en bild av Mao på varje vägg i sin bostad.

tommy.hansson@contra.nu

FN uppdrog åt den Internationella juristkommissionen att utreda förhållandena i det kinesiskockuperade Tibet, och den internationella organisationen fastslog 1960 att Kina gjorde sig skyldigt till folkmord i Tibet. Den kinesiska politiken syftade mycket målmedvetet till att göra tibetanerna, som betraktades som en underlägsen "ras", till en minoritet i sitt eget land. Tibetaner steriliserades och lagar infördes som tillät tibetanska kvinnor att endast gifta sig med kinesiska män. Denna politik gav önskat resultat. 1949 fanns omkring en miljon kineser i Tibets östra delar – därefter har ytterligare cirka sju miljoner kineser flyttats till Tibet, vilket gör att det i dag finns fem-sex miljoner etniska tibetaner och cirka åtta miljoner Han-kineser i landet. 200 000 tibetaner befinner sig i exil.

Under hela 1950-talet växte det tibetanska missnöjet med den brutala kinesiska militärregimens metoder. Särskilt rappor-

terna från östra Tibet oroade de kinesiska ledarna. Det var hösten 1956 som befolkningen i det så kallade Khamba-området i öster grep till vapen och, låt vara i liten skala, började sabotera kinesernas viktiga militära transportleder. Den kinesiska militären svarade med att bomba värlösa byar och kloster, skjuta tibetanska fångar samt tortera oskyldiga civila till döds. I byar som misstänktes stödja upprorsrörelsen (kallad NVDA) anställdes blodiga massakrer.

Från området i östra Tibet deporterades tiotusentals tibetaner till kinesernas slavlager. Trots alla dessa repressalier fortsatte NVDA att växa och kunde också notera betydande framgångar: i april 1957 hade rörelsen gjort ungefär 80 mil av de tibetanska vägarna oframkomliga, främst genom upprepade överfall på militärtransporter.

Motståndsledarna från provinserna Kam och Amdo sökte övertyga den samarbetsinriktade regeringen i Lhasa om nödvändigheten av att göra motstånd mot kineserna, men utan större framgång. Dalai lama var personligen emot våld, och dessutom var många högt uppsatta tibetanska familjer rädda för att de kunde berövas inflytelserika positioner och egendomar om de inte gick kineserna till mötes.

Dalai lamas flykt

"Motståndsledarnas strategi", skriver David Ståhl i sin bok *Tibet. Våldtaget land på världens tak* (Larsons förlag 1992) "blev då istället att underblåsa ryktena om kinesernas framfart i östra Tibet och som

Det fria Tibets flagga

Lhasa redan var fullt av. Samtidigt flyttade gerillakrigarna från östra Tibet i allt större omfattning till Lhasa och dess omdelbara närhet. De genomförde attacker på kinesiska poster. Dessa attacker kom nu allt närmare Lhasa. Kineserna vågade sig alltmer sällan utanför sina förläggningar, utom i tungt beväpnade konvojer.

Den 10 mars 1959 inbjöds Tibets 25-årige andlige och världslige ledare, Dalai lama (som egentligen heter Tenzin Gyatso), till det kinesiska högkvarteret i Lhasa men utan sin traditionella livvakt. Folket i staden anade dock oråd, och dagen därpå samlades närapå hela huvudstadens befolkning på torget utanför högkvarteret i syfte att demonstrera sin beslutsamhet att försvara sin ledare. Några dagar senare förklarade en folkmassa på omkring 30 000 personer Tibet oberoende igen. Krav restes på att kineserna skulle dra sig tillbaka från Tibet. I det läget ställde det kinesiska kommandot 35 000 soldater på benen för att omringa Lhasa, och Dalai lamas hem besköttes med artilleri. Samma kväll som detta skedde, den 15 mars, lyckades dock Dalai och hans närmaste rådgivare fly från Lhasa. När sällskapet nådde fram till Lhontze Dong återupprättade man den tibetanska regeringen, vilken tidigare förklarats upplöst av Kinas premiärminister Chou En-lai.

Så småningom lyckades Dalai lama och hans rådgivare samt tusentals anhängare etablera sig i frihet i Dharamsala i Indien. Nu, förmodade Dalai, skulle den internationella opinionen kunna övertygas om det rättfärdiga i tibetanernas sak och protestera mot den kinesiska ockupationen. Riktigt så enkelt var det inte. Den indiske presidenten Jawaharlal Nehru intog redan från början en skeptisk attityd och menade, att den kinesiska de facto-diktaturen över Tibet måste accepteras i "realismens" namn. Öv-

riga världsledare har följt Nehrus exempel, och Sveriges regering är inget undantag. Framförallt gäller det att inte förarga den asiatiska stormakten Kina.

Efter Dalai lamas flykt igångsatte den kinesiska militären omfattande repressalieåtgärder, och den 18 mars 1959 besköt kinesiska trupper folkmassan i Lhasa med automatvapen precis som man skulle göra mot den egna befolkningen på Himmelska fridens torg i Peking 30 år senare. Massakrer genomfördes över hela Tibet, och enligt kinesiska dokument som föll i NV-DAs händer hade 87 000 civila tibetaner dödats av de kinesiska trupperna i området kring Lhasa året efter Dalais flykt. Eftersom de väpnade striderna i östra Tibet fortsatte längre är det totala antalet dödade tibetaner sannolikt mycket högre.

Sedan upproret i Lhasa slagits ner inledde kineserna en rad åtgärder i syfte att stärka kontrollen över Tibet. Den tibetanske ledaren Panchen lama utnämndes till ordförande i den styrande församlingen, PCART, från vilken 18 medlemmar utrensats. PCART var underställt det kinesiska kommunistpartiets tibetanska arbetskommitté som leddes av general Chiang Chin-wu samt det tibetanska militärkommandot underställt general Chang Kuo-hua, som även var vice ordförande i PCART. Politisk kommissarie blev general Tan Kuo-san.

Kulturrevolutionen

1966 startade det kinesiska kommunistpartiet på Maos order "Den stora proletära kulturrevolutionen", vilken givetvis också fick konsekvenser för Tibet. David Ståhl skriver: "General Chang Kuo-hua och kamrat Wang Ji-mei, som var sekreterare i kommunistpartiets tibetanska avdelning samt vice politisk kommissarie i Folkets Befrielsearmé i Tibet, skyndade sig att

organisera sina egna kulturrevolutionära grupper i Lhasa för att på så sätt försöka behålla kontrollen över händelseutvecklingen."

Detta lyckades emellertid inte särskilt väl. Ett stort antal rödgardister, i regel ungdomar i de övre tonåren, anlände till Tibet från Kina. Dessa godtog inte de "tibetanska" kommunisternas version av kulturrevolutionen, och den 22 december 1966 förklarade man sin avsikt att ta över makten i Tibet. En av rödgardisternas bravader var att tränga in i Jokhang i Lhasa och förstöra väggmålningar, statyer och gamla manuskript. Det anrika palatset fick därefter namnet Gästhus nummer 5 och förvandlades till högkvarter för de unga revolutionärerna. Andra byggnader rönste liknande öde. Vidare fick gatorna nya, revolutionära namn, liksom många tibetaner tvangs ändra sina namn.

I Tibet kom en maktkamp att utspela sig mellan de från Kina influgna rödgardisterna ("De revolutionära rebellerna") och rödgardister som satts upp av tibetkommunisterna ("Den stora alliansen"). Stundom utkämpades regelrätta slag mellan dessa båda konkurrerande grupperingar. "Uppskattningsvis 2000-3000 kineser i Tibet dödades, skadades eller arresterades och torterades, medan tiotusentals, vissa beräkningar anger 150 000 tibetaner gick samma öde till mötes", skriver Ståhl. Kulturrevolutionens härjningar trappade ytterligare upp kinesernas arbete att ödelägga den tibetanska religionen och kulturen. Och att inneha Dalai lamas porträtt belades med dödsstraff!

När kulturrevolutionen slutligen var över 1970 var Tibet, med Ståhls ord, "en bruten, utfattig och sjukdomshärjad polisstat, där såväl de ockuperade som ockupanterna hade förlorat all initiativkraft." Mellan 1968 och 1973 härjades Tibet av svår svält, och den tibetanska per capita-inkomsten vid denna tid uppgick till 60 US-dollar per år, den lägsta i hela världen. Det har beräknats att det totala antalet tibetaner som dog som en direkt eller indirekt följd av det kommunistkinesiska styret mellan 1950 och 1984 uppgår till 1,2 miljoner. En icke ringa del av dessa dukade under i kinesiska tvångsarbetsläger.

Nobels fredspris

Under senare delen av 1980-talet inträffade på nytt blodiga kravaller i Tibet. Hösten 1987 genomfördes demonstrationer och protestaktioner i Lhasa, vilka som vanligt

ledde till att kinesisk trupp sköt skarpt rakt in i folkmassorna med ett flertal dödsoffer som följd. Enligt officiell kinesisk version var det tibetaner som ryckt vapen från kineser och skjutit. En upprorisk massa brände ner den kinesiska polisstationen i Lhasa som protest. Dödsskjutningarna ledde också till flammade protester i Indien – i New Delhi sattes kravallpolis in för att hindra något tusental exiltibetaner från att bränna den kinesiska flaggan.

I hela Indien deltog omkring 20 000 personer i protestaktioner mot Kinas Tibet-politik, och Dalai lama förklarade att sammandrabbningarna i Tibet markerade "början på Tibets frihetskamp". Från kinesiskt håll hördes som vanligt anklagelser mot Dalai lama för att ligga bakom "sabotageförsök mot Kinas enhet" och för att ta emot "utländskt stöd" (det vill säga från USA). Så där höll det på också under 1988 och fortsatte sedan fram till det skickelsediga året 1989, då kinesisk militär öppnade eld på Himmelska fridens torg och dödade kanske tusentals obehäpnade människor vars enda brott var att kräva demokrati och öppenhet i Kina samt Tibet. Efter den blodiga massakern i Peking följde år av en uppstramad politisk diktatur över hela Kina.

I oktober 1988 anlände Dalai lama till Sverige, där han gästade en ensligt belägen kursgård i Oppeby utanför Fellingsbro i Västmanland, innan han fortsatte till Stockholm och Linköping. Hans uppgift i Oppeby var att inviga en så kallad stupa, ett fredsmemorial som i sitt vita torn inrymde en ständigt roterande kvarn med böner om fred. Besöket i Sverige var kontroversiellt på grund av regeringens önskan om att hålla sig väl med Kina. Precis likadant var det i Norge, som Dalai besökte innan han kom till Sverige. Här backade såväl norske kyrkoministern som tidigare högerledaren Kåre Willoch av hänsyn till Kommunistkina ur möten med den tibetanske ledaren.

Besöket i Norge var kanske ändå inte förgäves, eftersom Dalai lama året därpå, 1989, av det norska stortinget tilldelades Nobels fredspris.

Friheten kommer!

I år har Tibet åter hamnat i världshändelsernas centrum till följd av de kommande olympiska spelen i Peking. Enligt den tibetanska exilregeringen i Dharamsala har, när detta skrivs, 140 människor dödat av utkommenderade kinesiska trupper

Hans helighet Dalai lama är Tibets både andlige och världslige ledare. Han är inte bara talesman för Tibet utan respekterad över hela världen som en fredens, godhetens och förnuftets röst över huvud taget.

i Tibet. Enligt ockupationsmaktens version av händelserna uppgår antalet dödsoffer till blott 22, och då som en följd av sammanstötningar mellan tibetaner. Kineserna skyller enligt gammal sed allt på "Dalai-lama-klicker".

Dalai lama förespråkar som bekant numera inte ett självständigt Tibet och har under en lång följd av år spridit ett utpräglat fredsbudskap till världen enligt den buddhistiska traditionen. Det är därför problematiskt för kineserna att beteckna honom som något slags krigshetsare. De flesta tibetaner respekterar Dalais fredsbudskap och ickevålds-policy, men i ett läge där de enda kinesiska argumenten är kulor, fängslanden och tortyr finns det de som vill ta till våld och som inte tvekar att förespråka ett fritt och självständigt Tibet. En skakande skildring av det kinesiska förtrycket gav den brittiska dokumentärfilmen "Med dold kamera i Tibet", där exiltibetanen Tash Despa nyligen åkte tillbaka till sitt hemland och med intervjuer och rörliga bilder gav en skrämmande bild av utvecklingen. Filmen visades i april i SvT.

En kvinna berättade för Tash Despa hur hon blivit tvångsteriliserad på ett sjukhus utan bedövning och efteråt lämnats utan någon som helst vård eller tillsyn. Den enda typ av smärtlindring hon fick var en aspirin! Det heter officiellt att tibetanerna inte omfattas av den hårda kinesiska barn-

begränsningspolitiken, men detta stämmer inte alls enligt filmen. Således genomförs tvångsteriliseringar rutinemässigt och under primitiva förhållanden. Den som vidare delar ut antikinesiska flygblad eller viftar med Tibets flagga kan drabbas av många års fängelse eller till och med dödsstraff.

När vi ser TV-bilder av sammanstötningar i Lhasa eller protester mot OS-facklan på dess väg mot Peking kan vi fråga oss var till detta nyttar. Vi bör dock minnas att den historiska utvecklingen kan komma in i ett skede där allt går väldigt snabbt, det visade händelserna kring Berlinmurens fall och Sovjetunionens undergång mer än väl. Kommunistpartiet sitter ännu säkert i sadeln i Kina. Men vi kan vara förvisade om att detta inte kan vara för evigt. Till slut kommer den, friheten – för såväl kineserna som tibetanerna! Den kinesiska ockupationen kommer att visa sig vara en kort historisk parentes.

Ty Tibet framträdde som en enad stat redan i början av 600-talet, där den förste historiske kungen hette Songtsen Gampo. Under denna första stormaktstid dominerade Tibet utvecklingen i regionen inklusive Kina och Nepal. Tibet ockuperades därefter vid skilda tidpunkter av mongoler, briter och kineser men har eljest en stolt nationell tradition att falla tillbaka på.

Lidandet kan bara upphöra när Tibet är fritt!

★★★ En av de mest skakande berättelserna om det kommunistkinesiska förtrycket i Tibet och dess metoder har skrivits av den tibetanske munken Palden Gyatso. När hans vittnesbörd *Fire Under the Snow* kom ut 1997 väckte den stort internationellt uppseende genom den osminkade, men samtidigt nyanserade, skildringen av Paldens 33 år i fångelser och läger. Han frigavs 1992 och lyckades då fly från Tibet tvärs över Himalaya till Dharamsala i Indien, dit han förde med sig en utsmugglad uppsättning kinesiska tortyrredskap.

Palden Gyatso blev munk vid tio års ålder. Han befann sig i Lhasa under det tibetanska upproret mot kineserna i mars 1959, dock utan att spela någon framträdande roll. En tid efter oroligheterna tog Palden och några andra munkar sin tillflykt till klostret Gadong, där man inte hade mycket begrepp om vad som tilldragit sig i huvudstaden. I Gadong kände de nyanlända munkarna sig säkra. Det var en bedräglig säkerhet, ty i juni anlände tre kinesiska befattningshavare till byn nedanför klostret och förklarade för byborna att alla måste byta ut sin tibetanska valuta mot kinesiska papperspengar. Senare samma sommar fick munkarna order om att samlas på klostergården, där kinesisk militär mötte dem.

Kinesiska tjänstemän förklarade att ”reaktionära banditer” hade kidnappat Dalai lama, och därefter släpptes en bybo vid namn Samling fram med anklagelsen att klostret Gadong hade ”förrått moderlandets enhet” och att klostrets invånare måste göra bättring. Därpå rabblade Samling upp namnen på munkar i ansvariga positioner; dessa kallades fram, fick bajonettförsedda gevär riktade mot sig samt belades med handfängsel. Så följde en ”studiestund” som gick ut på att det var dags att ”rensa ut gamla tankar”. Otaliga sådana sessioner följde den sommaren och under hela Paldens fängelsevistelser. De som vägrade att falla in i den marxistiska jargongen, eller inte förstod den, bestraffades.

1960 kom en ny kinesisk enhet till Gadong med order om att företa en grundligare undersökning än den som tidigare genomförts. Kinesiska tjänstemän i Mao-uniformer frågade om munkarna befunnit sig i Lhasa under upproret, och då de inte fick något svar beslutade de att alla klosterinvånare gjort sig skyldiga till det svåra brottet att ha understött ”reaktionära banditer”. Därefter anlände ännu

ett kinesiskt undersökningsteam. Denna gång anklagades Paldens läromästare, Gyen Rigzin Tempa, för att vara indisk spion (Gyen hade i själva verket inte det ringaste intresse för politiska frågor). Palden uppfordades nu ”bekänna” att Gyen var spion men vägrade – han hade ju ingenting att bekänna. Detta ledde till att Palden förseddes med handbojor och fick benen sammankedjade.

När de pressande förhören slutligen var över, utan att kineserna lyckats få fram något erkännande från Palden Gyatso, fördes den unge munken tillsammans med några andra munkar till fångenskap i det lilla klostret Norbuhungtse. Så påbörjades Paldens långa fångenskap i ”det nya samhället” i Maos imperium.

Återigen ställdes Palden inför kravet att ”avslöja” allt om sin läromästares förmenta spionageaktiviteter för Indiens räkning. Något han av naturliga skäl inte kunde göra. Resultatet blev att Palden i egenskap av ”reaktionär” dömdes till sju års fängelse och förlust av alla sina politiska rättigheter. Palden berättar: ”Under kommunismen, sades det oss, var fängslade inte bara ett straff utan också ett tillfälle att reformera oss själva genom arbete. Detta var vår första uppgift: att reformera sättet vi tänkte på. Jag skulle släppa allt jag kom ihåg av det gamla Tibet och lära mig att omhulda det nya socialistiska samhället. Vårt arbete skulle bidra till byggandet av detta nya samhälle.”

I juli 1961 överfördes Palden Gyatso

och hans medfångar till Taglung Drag, en by utanför Lhasa, vilken av kineserna förvandlats till ett stort militärläger. Snart blev bristen på föda ett allvarligt problem i lägret, och fångarna tvingades till drastiska åtgärder för att hålla sig vid liv – bland annat kokade man lädret på sina kängor till en tjock gröt. Några åt gräs (vilket människor tvingas till i dagens Nordkorea) vilket gjorde dem uppsvällda och mycket sjuka. Många dog av svält.

I november 1962 fördes Palden och några medfångar tillbaka till Norbuhungtse. Kineserna släppte nu en del fångar, dock inte Palden som började överväga flykt. Han och sex andra fångar avvek och hade efter fem dagars flykt kommit i närheten av gränsen till Bhutan. Där upphanns de emellertid av ett kinesiskt uppbåd och återfördes i fångenskap. Efter att ha förts till Gyantse-fängelset väntade hårda förhör på Palden Gyatso. Han försågs nu med såväl hand- som fotbojor vilket gjorde det extremt svårt att röra sig. Hans medfångar fick till och med mata honom. Sedan kom straffet för flykten: ytterligare åtta år i fängsligt förvar. Och Palden nekade envetet att avsäga sig sitt tibetanska arv och låta sig inlemmas i ”det nya samhället”.

Så småningom avlägsnades Paldens handbojor och han fick lära sig väva, vilket gjorde att livet i fångelse blev någorlunda uthärdligt. Sedan följde emellertid 1964 överflyttning till Shigatse. Vid det laget hade Kina provsprängt sin första atombomb och kineserna i Tibet jublade. Samtidigt inleddes hätska kampanjer mot Dalai lama och den tibetanske ledaren Panchen Rinpoche. Propagandan trappades upp. Härefter lystes Paldens tillvaro upp eftersom han nu, efter två år, blev av med sina hämmande fotbojor innan det blev dags för en ny omgruppering till Lhasa och Drapchi-fängelset där några av Tibets mest ryktbara politiska fångar satt; bland dem fanns Tibets siste premiärminister Lobsang Tashi.

I början av 1966 överfördes Palden till ännu ett nytt fängelse, Sangyip, nära gränsen till Burma. Senare samma år inträffade den beryktade kulturrevolutionen med alla dess ofattbara excesser. Ändlösa reformmöten ägde rum dagarna i ända under motot ”fyra gamla”, då alla gamla tibetanska seder och bruk fördömdes. Palden Gyatso fördömdes som ”reaktionär från de exploaterande klasserna”, eftersom han vägrat

erkänna någon som helst skuld. Han blev grymt misshandlad, en behandling som upprepades 30-40 gånger ända fram till Mao Tse-tungs frånfälle 1976. De ändlösa sessionerna fortsatte. Palden anklagades för att ha "avfyrat projektiler inslagna i ullgarn". Han anklagades också för att ha utfört förbjudna religiösa ritualer. Ny misshandel. Ett antal fångar avrättades till ackompanjemang av massköror som vrålade "Död åt reaktionärerna". Det fanns de som dömdes till döden och avrättades därför att de vänt ryggen åt Maos porträtt!

Åren gick och Palden Gyatso hade ännu inte sluppit ur fängelset trots att hans utmäta tid med råge hunnit passera. Flera förflyttningar till olika fängelser följde. När Palden var placerad i Nyethang reformarbetsläger nära Lhasa lyckades han flera gånger smita ut och sätta upp antikinesiska plakater i Lhasa. Under Hu Yaobangs tid som sekreterare i Kommunistpartiet i början av 1980-talet följde en viss liberalisering, och det annonserades att de gamla arbetslägren skulle försvinna. Många som tidigare spär-

rats in fick möjlighet att återvända till det vardagliga livet. För Palden Gyatso innebar detta att han begav sig till Drepung, ett kloster han vistats i 30 år tidigare. Men Drepung var nu mera som en by än ett kloster, och alla munkar hade gift sig på order av kommunisterna under kulturrevolutionen.

I Drepung blev Palden åter gripen på order av en domare i Lhasas högsta domstol. Hans brott var att han vägrat låta sig reformeras till socialismen och att han höll fast vid de gamla sedvänjorna. Han uppmanades återigen att "bekänna". Det framkom att kineserna upptäckt att det var han som satt upp plakater i Lhasa; däremot hade det inte avslöjats att han tidigare smuglat ut en rapport om förhållandena i de tibetanska fängelserna till Dalai lama. Vid en rättegång i Lhasa den 29 april 1984 dömdes Palden till ytterligare åtta år i fängelse. Han var då 51 år gammal och hade tillbringat större delen av sitt vuxna liv i kinesiska fängelser i sitt eget hemland.

Efter domen fördes Palden Gyatso till

Orithidru-fängelset. Han hade nu adopterats som samvetsfånge av en italiensk Amnesty-grupp. Förhållandena förbättrades för en tid, men fängelsevakterna övergick snart till den vanliga misshandeln och tortyren. Ett okänt kinesiskt tortyrredskap som Palden fick känna på var den elektriska batongen, som tillfogar offren oerhörd smärta. 1992 var tiden dock inne för Palden Gyatso att frigges. Det var meningen att han skulle återvända till klostret Drepung, men i stället fick han hjälp att fly över Himalaya till Indien där han till sin stora glädje mötte Dalai lama. 1995 vittnade han inför FNs kommission för mänskliga rättigheter i Genève om sina erfarenheter. Rakt framför honom satt den kiesiska delegationen.

Palden Gyatso avslutar sin berättelse med följande ord: "Varje by och kloster i Snöns Land har sina egna historier om den grymhet som tillfogats vårt folk. Och detta lidande kommer att fortsätta fram till den dag Tibet är fritt."

Tommy Hansson

Tibet och Kina genom seklerna

Tibet dyker upp i historien som ett enat kungarike år 604. År 821 slöts ett freds- och gränsavtal med Kina. Mot slutet av seklet splittrades Tibet i flera småstater. Mongolerna erövrade Tibet 1240, men ungefär hundra år senare var Tibet återi-

gen självständigt. År 1705 invaderade kineserna Tibet och tillfångatog Dalai lama, som dog under transport till Peking. De följande åren stred tibetaner och kineser om makten. Den sjunde Dalai lama tog över makten 1721. Mot slutet av 1700-talet försökte Nepal erövra Tibet

och tibetanerna sökte och fick stöd av den kinesiske kejsaren. Under 1800-talet blev Tibet åter självständigt för att kort ockuperas av Kina 1910-1912. År 1950 marscherade kommunisterna in i Tibet och har sedan dess militärt kontrollerat landet.

En internationell granskning om Tibet måste komma till stånd

Protesterna som startat i Lhasa och som spritt sig till andra delar av Tibet visar djup frustration och missnöje med det kinesiska styret i Tibet. Det sätt på vilket kineserna tacklar situationen med en militär knytnäve, som hittills enligt tibetanska exilkällor har kostat 130-140 tibetaner livet, gör om möjligt konflikten ännu mer fastlåst. Och som vanligt skyller de på "Dalai lama-klicker"!

Men kineserna måste – om de vill ha fred i Tibet – förr eller senare samarbeta med Dalai lama. Kineserna har trots att tiden arbetar för dem och att Tibet-frågan efter hand kommer att gå till historien som en "glömd" konflikt på världens tak. Begivenheterna i och utanför Tibet kommer dock av allt att döma att visa på motsatsen. Demonstrationerna i samband med tändningen av den olympiska elden i Grekland och fackelstafetten världen över torde bara vara begynnelsen!

Det är viktigt att ha klart för sig att redan 1988 frångick Tibets ledare Dalai lama oavhängighetslinjen och kom att

DEBATT

förespråka självständighet för Tibet inom Folkrepubliken Kina. Detta så kallade "medelvägsnärmande" lades fram i ett tal inför Europaparlamentet den 15 juni samma år. Men avsaknad av kinesiskt gensvar kan lätt leda till att många tibetaner vänder sig bort från Dalai lamas ickevåldspräglade självständighetslinje och ansluter sig till en politik mer präglad av konfrontationer med kineserna och krav på fullständig oavhängighet från Kina. Den senaste tidens händelser i och utanför Tibet tyder på det.

Dalai lamas "medelvägsnärmande" innebär bland annat: verkligt självstyre för

de tre traditionella tibetanska provinserna; att Tibet måste få ett folkvalt maktutövande organ tillkommet i en demokratisk process; att Folkrepubliken Kina kan hålla ett begränsat antal soldater i området fram till dess att Tibet blir etablerat som en freds- och ickevåldszon; att Folkrepubliken Kina behåller ansvaret för Tibets internationella förbindelser och försvaret av Tibet, medan det tibetanska folket självt skall styra alla andra aspekter av sitt land såsom religion, kultur, ekonomi, hälsa och spörsmål om natur och ekologi.

En sådan samarbetslinje förtjänar allt stöd. Det duger inte med vaga uttalanden om att Tibet "skall ha möjlighet att tillvarata sin särprägel och sin unika kultur". Dessutom måste det komma till stånd en internationell granskning av bakgrunden till oroligheterna i Tibet.

Nils Tore Gjerde

Propagandakulisserna i Berlin och i Peking

★★★ Vid två tillfällen i OS-historien har spelen arrangerats i totalitära diktaturstater: i Berlin i Nazityskland 1936 och i Moskva i Sovjetunionen 1980. I ingetdera fallet sparades det på krutet när det gällde att propagandera för nationalsocialismen respektive kommunismen. Kortsiktigt blev därför evenemangen stora framgångar för regimerna, även om Moskva-OS drabbades av en kännbar bojkott. Men i det långa loppet gick det sämre – omkring ett decennium efter spelen hade diktaturena krackelerat, låt vara av olika orsaker.

Måhända innebär också Peking-OS början till slutet för kommunistdiktaturen i röda Kina.

Också Kommunistkina satsar naturligtvis alla tillgängliga resurser på att göra OS i Peking till en regimframgång.. En glättad bild av verkligheten presenteras besökarna: biltrafiken och industriverksamheten i Peking med omnejd kommer att starkt begränsas eller helt upphöra i syfte att minska luftföroreningarna; tiggare, hemlösa och andra oönskade element kommer att försvinna från gatorna; polis och militär kommer att slå ner varje ansats till protestaktioner; journalisternas möjligheter att spegla det kinesiska samhällets avigsidor kommer att minimeras.

Som alla vet har OS-evenemanget föregåtts av kraftiga protester från framförallt tibetaner, i det våldtagna hemlandet eller i exil. OS-facklans väg mot Peking har överallt mötts av arga demonstranter. Dessutom har det i media och bland politiker diskuterats om för- och nackdelarna med en partiell eller fullständig OS-bojkott. Allt detta har gjort de kinesiska arrangörerna oroade och nervösa.

Låt oss jämföra med Berlin-OS 1936. Att Berlin tilldelades OS var en kompensation för att de planerade spelen i Berlin 1916 hade frusit inne på grund av Första världskriget. Hitler och nazisterna hade haft makten i drygt tre år, och alla i omvärlden var inte medvetna om regimens ondska. Judeutrotningen hade ännu inte satt in i full skala och Andra världskriget hade inte börjat. Ändå var det allmänt känt att de tyska judarna trakasserades och diskriminerades och att naziregimen också förföljde olikstänkande såsom kommunister och socialister samt aktiva kristna och frimurare, vilka placerades i koncentrationsläger. Dessutom hade Hitler två år

Hitler tar emot blommor från en liten flicka vid öppnandet av Berlin-OS 1936. Omgivande dignitärer från IOK strålar i kapp med Führern.

tidigare genomfört en blodig utrensning i den egna partitoppen, vilket borde ha stämt omvärlden till eftertanke.

Så visst fanns det kunskap om nationalsocialismens brutalitet. Ändå valde den internationella idrottsrörelsen att med full kraft ställa sig bakom OS i Berlin. Och regimen förstod att ge en glättad och "normal" bild av det nya Tyskland. En magnifik ny stadion hade byggts i Berlin, liksom nya vägar och parker. Judefientliga slagord hade temporärt avlägsnats. Kommunikationsmedlen fungerade perfekt och gator, torg och parker var välskötta och rena. Besökarna kom, såg och lät sig bedåras av propagandakulisserna.

Att Internationella olympiska kommittén (IOK) och de olika nationella kommittéerna skulle göra allt för att göra Berlin-OS till en framgång var ingen överraskning. Idrottsrörelsen har i alla tider handlat efter devisen "blanda inte ihop idrott och politik", detta trots att själva beslutet att hålla de olympiska lekarna i ett diktaturland i sig är en politisk handling. Peking-OS är därvidlag inget undantag. Den officiella attityden blev fullkomligt klar genom ett yttrande av IOK-presidenten, den belgiske greven Henri Baillet-Latour. Denne förklarade inför utsikten om en eventuell OS-bojkott att bara en väpnad konflikt skulle kunna hota spelen.

En ytterligare förklaring till idrottsrörelsens entusiasm är den dåtida västerländska synen på folkslagen i världen och uppfattningen om den vita "rasens" överlägsenhet. Ett exempel hämtat från Sverige är en ledarartikel i idrottstidningen *Swing* (18 mars 1922), där Roland Hent-

zel skriver: "Emellertid förtjänar påpekas, att den vita rasen nått sin härskarställning främst genom sin stränga *självkontroll*, vilken grundar sig på den vite mannens *viljestyrka*. Naturfolken äro självskrivna slavar åt de vita, enär de för det första sakna nämnvärd intelligens och för det andra äro viljesvaga. Den starkaste viljan avgår alltid med segern, när det gäller strid mellan människoraserna, och därför är den vite mannen herre och skall framgent vara det, så länge han är *moraliskt* starkare än sina färgade bröder. Vi måste hålla på vår värdighet." (Kursiveringar i originaltexten).

Sådana tankar, liksom förkärleken för eugenik (rashygien), låg i tiden också i kretsar utanför nationalsocialismen.

Den legendariske sportjournalisten Bengt Ahlbom har i en minnesbok erkänt att han, liksom nästan alla andra, lät sig förledas av det perfekt arrangerade Berlin-OS som i mångt och mycket bar propagandaminister Joseph Goebbels signum. Bland svenska notabiliteter som på plats gav Hitler och Goebbels draghjälp märktes upptäcktsresanden Sven Hedin och arvprins Gustaf Adolf (som i egenskap av tävlingsryttare själv deltog i spelen).

Berlin-OS blev ändå kanske inte den braksuccé som nationalsocialisterna hade tänkt sig. Tävlingarnas dominant var nämligen den 23-åriga USA-negern Jesse Owens, fyrfaldig guldmedaljör i löpning 100 meter, 200 meter, 4 x 100 meter stafett samt längdhopp.

Den "ariska rasen" var inte så överlägsen som nazisterna gärna ville tro..

Tommy Hansson

40 år efter kårhusockupationen

För 40 år sedan, i maj 1968, "ockuperade" en kommunistisk mobb studenternas kårhus i Stockholm. Av någon anledning har det misslyckade mötet i vänsteroreinterade media framställts som en stor händelse. Det hela slutade dock snöpligt med att några hundra trumpna ockupanter fick tåga ut under polisbeskydd sedan maten tagit slut. Tusentals antikommunister skanderade protester. Och Stockholms Universitets Studentkår togs från nästa kårval över av högern ("Opposition '68"), som behöll ledningen för Kåren ett par decennier. Contra har talat med två som var med. En inne i Kårhuset och en i folkmassan utanför.

Contras styrelseordförande Géza Molnár var nybakad student i maj 1968. Han var inte student på Stockholms Universitet, det blev han först året därpå efter fullgjord militärtjänst. Men under ockupationsdagen var alla välkomna till mötet. Det var på sitt sätt ett ganska bisarrt möte. "Rösträtt" hade alla som var med på mötet. Oavsett om de var studenter eller inte. Det innebar också att den som hade bäst "sittfläsk" var förutbestämd att avgå med segern i den sista omröstningen... Géza befann sig inne i Kårhuset.

–Jag blev kroppsvisiterad innan jag släpptes in på Kårhuset. Kontrollen var inte alltför drakonisk. Jag fick faktiskt ta med mig min vattenpistol in. Inne på Kårhuset hölls flammande revolutionära appeller av den ene talaren efter den andra. Den som var riktigt revolutionär och marxistisk i sitt sätt att tala möttes av stormande jubel. Det vanliga sättet att börja ett anförande var "Kamrat".

De som inte fick jubel var däremot maktens representanter, främst utbildningsminister Olof Palme, men även folkpartisten Per Ahlmark. Bägge tilläts tala på mötet men buades ut efter noter. Någon dialog var det aldrig fråga om.

–Tongivande på mötet var kommunisten Anders Carlberg. Han var som de flesta kommunisterna på plats klädd i murarkläder. Det gav ett "proletärt" intryck. Manchesterkläder var en annan karaktäristisk uniform. Det var mycket retorik om "arbetarklassen", om samarbete mellan "arbetare" och "studenter". Några arbetare var naturligtvis inte på plats. De måste arbeta för att försörja sig – och för att betala skatt så att studenterna skulle ha råd att ägna sig åt världsfrånvärd kommunistisk retorik.

Anders Carlberg var under kårhus-

ockupationen ordförande för Vänsterns Ungdomsförbund, men vandrade sedan allt längre ut på vänsterkanten – han var med och startade vänsterutbrytningen Förbundet Kommunist 1970. Hans arbetarromantik tog sig uttryck i att han faktiskt för en tid blev betongarbetare. Det blev på något sätt en vändpunkt. Han övergav då sina kommunistiska tankar, blev socialdemokrat och arbetar sedan många år som VD för ungdomsprojektet "Fryshuset" i Stockholm – ett projekt som startades av den kristna föreningen KFUM.

Ockupationen backades upp med att

Géza Molnár var med inne på Kårhuset. Allteftersom tiden gick och de som studerade gick hem blev församlingens tyngdpunkt rödare och rödare.

dörrar och fönster kedjades, så att inga "obehöriga" skulle ta sig in. Det fanns tusentals frihetsvänner utanför Kårhuset i Spökparken.

Oavsett om de var medlemmar i Studentkåren eller ej släpptes de inte in. De skanderade slagord som "Hammaren i huvudet, skäran om halsen". Kommunisterna inne på Kårhuset var mycket uppskattande mot polisen, som såg till att "folket" inte kom in på Kårhuset

–En av mötesdeltagarna var regissören Bo Widerberg. Han förklarade att han skulle bojkotta sitt filmbolag (Svensk Filmindustri) om de inte drog tillbaka en film som just skulle visas på SFs biografier. Filmen var inte kommunistvänlig och yttrandefrihet var inget kärt ämne bland ockupanterna. Det skulle bli värre med åren. Men redan nu kastade SF in handduken och när ett telegram med den innebörden nådde mötet steg jublet mot taket. Det var inte den enda filmen som stoppades av mobben. Snart skulle även storfilmen "De Gröna Baskrarna" av John Wayne stoppas efter upplopp utanför biografen där den visades. Den fick comeback först flera år senare när Demokratisk Allians ordnade en privat visning på biografen Puck. Sedan smög SF upp den på programmet med sena kvällsvisningar för att sedan våga visa den på det ordinarie programmet. Men det var flera år efter det att filmen var ny.

–Det fanns en hel del antikommunister på mötet. Och under dagen tilläts de yttra sig. Det var dock fråga om riktiga studenter, som behövde ägna tid åt sina studier. Allteftersom kvällen gick lämnade de flesta lokalen. Till att börja med uppfattade jag det som att det var ganska jämnt mellan anhängare och motståndare till ockupationen. Framåt natten var det bara jag och några till som var emot. Då lämnade även jag lokalen, sent på natten.

Lennart Pilstam (som då hette Forsberg i efternamn) tog studenten 1967. Efter ett år i det militära hade han återvänt till Stockholm i slutet av april 1968.

–Jag visste ingenting om Kårhuset och studentkåren. Men när jag kom in till sta'n märkte jag genast att det var något på gång. Alla var på väg mot Kårhuset. Vänstern hade hittat på något, sade man på gatan. Det var massor med folk i slänten utanför Kårhuset. Folk var arga och kastade saker mot Kårhuset. Själv lyckades jag få plats på en piedestal alldeles vid trappan upp till Kårhuset. Jag hade god överblick därifrån. Det var cirka 400 personer i Kårhuset, men vi var mångdubbelt fler antikommunister utanför.

Stämningen var mycket fientlig mot drägen som befann sig i Kårhuset. Inte minst sedan de hissat förtryckets röda fana på flaggstången ovanför entrén. En

kille som hette Ronny Lundin var mycket vilt och hasade sig ut på flaggstången och slet ner fanan under folkets jubel.

–Det var åtskilliga som var inne på att storma Kårhuset och slänga ut kommunisterna. Men det fanns mångdubbla led med poliser – även ridande polis – som försökte lugna ned de utestängda studenterna, som inte fick komma in i sitt eget Kårhus. Ockupanterna skanderade ”Bra polisen. Låt dem inte komma in”. Folkmassan utanför skanderade ”Hammarén i huvet. Skäran om halsen;.

När ockupationen var över – det blev allt färre människor och de som var kvar var de allra rödaste – så slussades ockupanterna mellan poliserna ut mot Observatorielunden. Det blev sedan en mindre jakt på kommunister, men det var vederligt ingen som kom till skada.

–Jag hade inte varit politiskt aktiv tidigare, men dagen efter ockupationen följde jag med mina nyfunna vänner till Demokratisk Allians på Arsenalsgatan. Det var början på tio års aktivitet inom Demokratisk Allians, inte minst tidningsförsäljning på Sergelgatan. Vi var ett femtiotal som

Lennart Pilstam deltog i protesterna i Spökparken. När ockupationen var slut måste polisen skydda ockupanternas uttåg mot den uppretade mångdubbelt stora folkmassan.

var jätteaktiva. Många av oss tyckte att moderaterna inte var tillräckligt aktiva i kampen mot kommunismen.

För Lennart Pilstam innebar den politiska aktiviteten att han lade de eventuella planerna på akademiska studier på hyllan. Med tiden byggde han upp ett taxiåkeri, som avvecklades förra året.

–Jag tänker ofta på alla miljoner som dog under kommunismen. Och alldeles speciellt de som blev skjutna under flyktförsök. Peter Fechter försökte ta sig till Väst-Berlin, sköts ner av östtyska gränsvakter och lämnades att förblöda i ingenmansland. Han skrek på hjälp, men när hjälp var på väg från Västsidan började gränsvakterna från öst att skjuta på dem som försökte hjälpa. Peter dog bara några meter från friheten. Samma med Ida Silkemann. Det

finns en minneskylt där hon mördades av kommunisterna. Tänk om de visste att det var de som vann. Att friheten segrade och att kommunismen hamnade på den historiens skräphög där den förtjänade att hamna. Att Östtyskland inte finns. Att länder som Polen, Ungern och Tjeckien är med i både NATO och EU.

–Därför är det sanslöst att det ännu finns människor som kallar sig kommunister. Nu när till och med de sista eftersläntarna borde ha kommit till insikt. Femtekolonnarna lever kvar som femtekolonnare!

Lennart berättar om hur han och några svenska vänner besökte Öst-Berlin under 1970-talet. De såg sig runt i sta'n och hamnade sedan på en ”Kneipe” och började prata med några flickor. Ganska högljutt och demonstrativt. Deutsche Demokratische Republik – vad är det för demokrati

när vi kan åka till er och ni inte till oss? Det dröjde inte länge innan Vopo (folkpolisen) var på plats och körde tillbaka de fyra svenskarna till Checkpoint Charlie. De amerikanska soldaterna hälsade dem välkomna med ”that was a short visit guys”. Tyvärr tvangs östtyskarna stanna kvar bakom Muren i flera år till.

Här kan för övrigt Haus am Checkpoint Charlie rekommenderas för ett besök. Berlins i särklass bästa turistattraktion. Ett museum i ett hus som låg precis vid Muren, i den amerikanska sektorn. Där finns autentiska föremål som användes av de som lyckades fly och historien om de många som lyckades nå friheten – och de som sköts ihjäl av de östtyska gränsvakterna,

Intervjuerna är gjorda av C G Holm

Medlöparna

Kårhusockupanterna och deras kumpaner har kastat en mörk skugga på Sveriges politik, statsapparat, lärar- och journalistkårer under decennier. Bertil Häggman har skrivit en bok om denna dystra tid och de konsekvenser det fick för Sverige. Boken heter ”Medlöparna” och kan rekvireras från Contra för 155 kronor inklusive porto. Enklast betalar Du in beloppet på vårt plusgiro 85 95 89-4 så kommer boken inom några dagar.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Tommy Hansson och C.G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan om inte annat markeras med citationstecken.

Drick och var glad!

Enligt en nyligen företagen undersökning inhandlade svenska folket 2007 sammanlagt 40 miljoner liter alkoholhaltiga drycker från Systembolaget. Det är den högsta kvantitet som uppmäts sedan undersökningarna inleddes för 40 år sedan. Nykteristerna förfasar sig, men vi andra har anledning att se positivt på det faktum att det dricks och köps svenskt som aldrig förr. Orsakerna härtill är flera.

Folkhälsominister Maria Larsson (kd) har därför helt rätt när hon säger att undersökningens resultat inte är ägnat att inge oro, även om försäljningen av systemsortimentet möjligen kommer att gå ner något när det blir lättare att föra in alkohol från utlandet. För det andra är det väldokumenterat att ett måttligt intag av vin bara är nyttigt – forskare har konstaterat att framförallt rödvin är bra mot hjärt- och kärlsjukdomar samt dessutom kan motverka demens. Nyligen presenterades också vetenskapliga rön som gav stöd åt tanken, att även ammande kvinnor med fördel kan inmundiga ett glas vin då och då.

Hur är det då med andra alkoholhaltiga drycker än vin? Tja, det är inte ovanligt att läkare rekommenderar främst äldre per-

Öl, som de båda männen på bilden dricker, innehåller flera välkända naturprodukter. (Foto: Tommy Hansson)

soner att ta ett glas whisky eller cognac någon gång med tanke på blodomloppet. Öl innehåller kända naturprodukter såsom humle, malt och vört och har dessutom som regel en blygsam alkoholhalt. Och vad vore kräftkalaset utan "lilla nubben", vilken om inte annat förhöjer stämningen runt det dukade bordet? Eller som Albert Engström uttryckte det i en annonstext i samband med förbudsomröstningen en gång: "Kräftor kräva dessa drycker."

Så – drick med måtta och var glad!

Palmecentrets radikaliserings

Olof Palmes Internationella Center gör anspråk på att vara den så kallade arbetarrörelsens viktigaste organ för internationellt utvecklingssamarbete, demokrati, fred och mänskliga rättigheter. Numera har

dock centret en generalsekreterare, Viola Furubjelke, som leder organisationen i en helt annan och radikalare riktning. För detta talar Furubjelkes korståg mot

staten Israel som judisk stat. "Palestinska flyktingar skall ha samma rättigheter som judar att återvända till Israel", utropade hon i ett föredrag som hölls på Göteborgs stadsteater.

Viola Furubjelke föreslår tre stater med palestinsk-muslimsk majoritet: en palestinsk stat i Gaza och på Västbanken utan en enda jude (samtliga judiska bosättningar avvecklas); en stat med palestinsk majoritet i nuvarande Israel; en stat med en 65-procentig palestinsk majoritet i Jordanien (där det i dag inte bor några judar). Det är uppenbart att en sådan förvirrad lösning aldrig kommer att accepteras av dagens judiska majoritet i Israel, som utgör 78 procent av landets befolkning.

Viola Furubjelke etablerade under sin tid som Sveriges ambassadör i Syrien goda kontakter med terrororganisationen Hamas representanter i Damaskus, kontakter hon har fortsatt att odla.

Göteborgs offentligt finansierade stadsteater är för övrigt ett kapitel för sig. Under de senaste fem åren har de antiisraeliska kampanjerna flödat, där man särskilt kan nämna teaterpjäsen "Mitt namn är Rachel Corrie" plus ett antal "eftersnackskvällar" i anslutning härtill.

Kungen i Sydkorea

Sverige har sedan länge goda förbindelser med Republiken Korea (Sydkorea). Dessa relationer underströks av kungaparets besök i landet 4-6 april i samband med det internationella scoutmötet "The 55th World Baden Powell Fellowship Event" (den brittiske generalen Robert Baden-Powell, hjälte under den sydafrikanska

staden Mafekings belägring i Boerkriget år 1900, grundade den internationella scoutrörelsen).

Konung Carl XVI Gustaf är förste hedersledamot i Svenska scoutförbundet, hedersmedlem i Svenska scoutrådet samt sedan 1977 hedersordförande i World Scout Federation. Kungen fortsätter en familjetradition, eftersom även hans far, arvrinsen Gustaf Adolf, var verksam inom scoutrörelsen. Liksom släktingen, greve Folke Bernadotte.

I Sydkorea förbereds nu som bäst "The 38th World Scout Conference".

(*Kungahusets hemsida*)

Pös-Perssons goda sidor

Göran Persson gick, inte utan skäl, under benämningen "Pös-Persson". Ändå hade han sina goda sidor. Det hävdar i alla fall Per-Åke Hedén i en artikel i tidskriften *Rojalisten* (1/2008), medlemstidning för Rojalistiska föreningen. Hedén framhåller att han inte är någon större beundrare av Göran Perssons socialdemokratiska politik men menar ändå, att han hade sina goda sidor.

Det heter i Hedéns artikel, som baseras på Erik Fichtelius digra intervjubok *Aldrig ensam, alltid ensam. Samtal med Göran Persson 1996-2006*: "Men utöver hans sanering av den svenska ekonomin vill jag nämna två tydliga ställningstaganden, där Göran Persson intagit en mycket rakryggad hållning och gått stick i stäv mot gällande socialdemokratisk inställning och politik, nämligen hans starka försvar för Israel och dess rätt att existera inom säkra och erkända gränser... Göran Persson har också fört en mera USA-vänlig politik än socialdemokratiska företrädare och förstår bättre amerikaners harm och avsky över terrorattacken mot World Trade Center den 11/9 2001. Även detta gagnar svensk utrikespolitik. Den andra hållningen är hans mycket starka försvar för monarkin."

Persson har försvarat den så kallade Torekovkompromissen vilken utgjorde grundvalen för vår nuvarande konstitutionella monarki. Enligt överenskommelsen i Torekov inför utformandet av den nya grundlagen 1974 kom parterna överens om att vi skall ha monarki i Sverige, att konungen skall öppna riksdagens möten samt leda utrikesnämndens sammanträden. Göran Persson kritiserar i Fichtelius bok även *Dagens Nyheter* och *Expressens* stundom hårda angrepp mot monarkin i allmänhet och kungen i synnerhet.

Mer om Levande historia

Forum för levande historias informationskampanj om kommunistiska regimers brott mot mänskliga rättigheter har rört upp sinnen utifrån vitt skilda utgångspunkter. Dels på grund av organisationens ovilja att kritisera kommunismen som ideologi, dels på grund av att kommunistiska brott över huvud taget blir föremål för kritisk granskning.

Sålunda undertecknade ett stort antal personer för en tid sedan en artikel på DN Debatt, där man gick till storms mot Forum för levande historias kampanj. Bland annat vände man sig mot att ett statsfinansierat organ ägnade sig åt politisk kampanjverksamhet (när Levande historia tidigare informerades om nazismens grymheter hördes dock ingen kritik av detta slag).

Ett intressant namn bland undertecknarna var Hedvig Ekerwald, professor på sociologiska institutionen vid Uppsala universitet. Ekerwald var i augusti 1978, tillsammans med tre övriga svenskar av vilken en var kommuniststollen Jan Myrdal, av Pol Pot-regimen i det så kallade Demokratiska Kampuchea inbjuden att studera situationen i landet. Ekerwald var vid denna tid styrelseledamot i Vänskapsföreningen Sverige-Kampuchea.

Ekerwald och de övriga diktaturkramarna bjöds bland annat på ett flott middag av överbodeln själv, Pol Pot (som egentligen hette Saloth Sar). I första numret av vänskapsföreningens tidning *Kampuchea* skriver Ekerwald bland annat: "Hetskampanjen mot Kampuchea bidrar till USA:s grymma anfallskrig och folkens seger glöms. Presskampanjen tjänar även som skydd för kontrarevolutionär verksamhet." Senare har Ekerwald i en krönika i *Folket i Bild* påstått att 50–60 000 människor mördats av Pol Pot-regimen (alla seriösa bedömare anser att det var minst en miljon).

Den som vill veta mer om Hedvig Ekerwalds, Myrdals med fleras resa i Röda khmerernas Kambodja bör läsa Peter Fröberg Iddings bok *Pol Pots leende* utgiven av Bokförlaget Atlas 2006 (Ekerwalds förnamn skrivs här "Hedda").

Det är, mot denna bakgrund, inte så märkligt att professor Ekerwald inte vill se någon kritisk granskning av kommunismens historiska illdåd.

(*Världen idag*)

Att elda för kråkorna

I Luleå har myndigheterna nyligen stoppat anslutning av ett nybyggt villaområde med 28 villor till fjärrvärmenätet. Ansvariga myndigheter har konstaterat att förbrukningen skulle överskrida fastställda 130 kWh energi per kvadratmeter. Visserligen är det tänkbart att ansluta villorna till fjärrvärmenätet för den kompletterande lilla värmeleverans som behövs om en värmepump installeras. En värmepump kan visserligen ge bra värme, men den räcker inte till hela värmeförsörjningen i ett hus. Skulle kompletteringen ske med fjärrvärme skulle det bli orimligt dyrt att dra rör för den lilla kompletterande effekt det handlar om.

Centralt i sammanhanget är att fjärrvärmen skulle levereras från överskottsvärme som SSABs stålverk släpper ut från sina processer. Men om den transporteras till hus i närheten så räknas denna överskottsvärme plötsligt som slösaktig energiiförbrukning. Nu kommer villorna att värmas med andra energikällor och SSAB fortsätter att släppa ut processvärmens i luften. Kommunalrådet Karl Petersen gillar inte reglerna, men i den politiska energikorrekthetens namn är det de reglerna som gäller.

(*Affärtsvärlden*)

Sverige struntar i EG-rätten

Svenska regeringar – de må vara socialdemokratiska eller borgerliga – slår vakt om möjligheterna att plocka in så mycket skatter som möjligt – särskilt angeläget tycks det vara att se till att det inte är grannländerna som får in skatterna. Redan innan EU-medlemskapet handlade tordedalingar friskt diesel i Finland. Sverige införde diverse sanktioner och straffavgifter för att få stopp på detta. Med hänvisning till EU-direktiv. Som visade sig aldrig vara antagna. 1997–1998 ändrades reglerna och det blev tillåtet att tanka i Finland. Men från 2003 infördes bötesstraff för smuggling av olja från Finland. Ett fyrtiotal personer har fällts för brottet att ha köpt tillåtna och i EU-landet Finland beskattade varor som förts in i Sverige. EG-domstolen förklarade i november 2007 att det inte var den åtalade Haparanda-bon Fredrik Granberg utan Kungariket Sverige som var brottsligt. Trots att EG-domstolen sagt sitt, vilket i februari i år fastställdes av hovrätten i Umeå, jagas nu Granberg för punktskatter som han inte ska betala enligt domstol. Motiv: Sverige har inte ändrat den olagliga lagen.

(*Europa-Posten*)

UTLANDS-NYTT

MPLA fruktar opposition

Det marxistiska regeringspartiet MPLA i Angola har under senare tid inlett en kampanj för att demonisera landets oppositionspartier (främst UNITA), vilka kräver demokrati och lagstyre. MPLA och dess mångårige president José Eduardo dos Santos fruktar att oppositionen i det kommande valet i september skall noteras för liknande framgångar som oppositionen i Zimbabwe nådde i vårens val. Det angolanska regeringsorganet SINFO (Serviços Internos de Informação) uppdrar i ett dokument till dos Santos en handlingsplan i syfte att smutskastat oppositionen.

Enligt handlingsplanen skall MPLAs propagandister i samarbete med statliga media "starta en omedelbar propagandavåg mot UNITA och dess ledare". Några av de UNITA-ledare som räknas upp är Abel Chivukuvuku, Carlos Morgado, Alcides Alkala och partiledaren Isaias Samakuva. Dessa skall skandaliseras genom fabricerade nyhetsrapporter omfattande bland annat utländska bankkonton, kontakter med utländska säkerhetsorganisationer, illegal diamanthandel samt misshandel av kvinnor och barn i de oppositionellas familjer. MPLA-regimens säkerhetsorgan uppmanas även intensifiera övervakningen av oppositionen genom exempelvis buggning.

Det pågår inte längre något regelrätt inbördeskrig i Angola och oppositionspartierna finns numera representerade i

landets parlament. MPLAs hänsynslösa smutskastningskampanj visar dock att det ännu är långt kvar till en fullskalig demokrati.

Hotfullt Nordkorea

Efter en period av relativ avspänning mellan det kommunistiska Nordkorea och det demokratiska Sydkorea är Nordkorea återigen på krigsstigen. Således hotade Nordkorea under första hälften av april att angripa Sydkorea militärt. Hotet kom sedan regeringen i Seoul vägrat be om ursäkt för ett tidigare uttalande om ett möjligt förebyggande anfall i syfte att anfälla misstänkta nordkoreanska kärnvapenbaser för den händelse Nordkorea planerar en attack med kärnvapen.

Relationerna mellan de båda koreanska staterna har inflammerats på sistone, då Nordkorea bland annat testat missiler och förolämpat Sydkoreas nye president Lee Myung-bak; ledningen i Pyongyang har kallat Lees regering en "förrädargrupp" som endast eftersträvar konfrontation.

(YLE Nyheter/Svenska YLE)

Rushdie talar ut

När den brittisk-indiske författaren Salman Rushdie 1989 gav ut boken Satansverserna uttalade Irans islamistiske ledare Khomeini en fatwa över författaren med innebörden, att den som mördade Rushdie skulle bli rikligen belönad för att ha eliminerat en farlig fiende till islam. Därefter kom en

svår tid för Rushdie, som tvingades leva under säkerhetsbevakning 24 timmar om dygnet.

Rushdie har, samtidigt som hans situation förbättrats, fortsatt sitt författarskap och är nu aktuell med romanen *The Enchantress of Florence* vilken allmänt hyllats som ett av Rushdies främsta verk. Salman Rushdie intervjuades i anledning av boken av den brittiska tidskriften *The Spectators* redaktör Matthew d'Ancona (12 april 2008) och passade då på att kritisera västerlandets "mesiga" (*wimpish*) inställning när det gällde att försvara sina egna, grundläggande ideal.

"Vi måste bli mer hårdhudade", sade Rushdie i intervjun. "Om det slutar med att vi fortsätter att vara så här veka, kommer vi att döda varandra. Så vi behöver ha förmågan att lyssna till obehagliga saker. Hur skulle en 'respektfull' skämtteckning se ut? Själva formen kräver respektlöshet... Jag anser att vi är extremt mesiga på idénivån. Folk måste skyddas från fördomar gentemot sin person. Men människor kan inte skyddas från fördomar gentemot sina idéer...". Till de största mesarna räknar Rushdie "den idiotiske ärkebiskopen [av Canterbury] som sagt att det inte kan finnas en lag för alla. Det antas att han är en mycket intelligent man. Ändå var detta ett skolpojksaktigt misstag. Hur kan någon som känner detta lands historia seriöst komma med tanken att det inte skulle finnas en lag för var och en, att folk inte skulle vara lika inför lagen?"

Därefter inskräper Rushdie det självklara: "Det tycks mig som om de grundläggande principerna på vilka varje fritt samhälle är baserat är yttrandefrihet och lagstyre – så är det. Om man har dessa, då har man grundvalarna för ett fritt samhälle och om man inte har dessa, så har man det inte."

Salman Rushdie tillhörde dem som tidigt varnade för den islamiska fundamentalismens framväxt, och bara två veckor efter ett uttalande i *The Spectator* 1993 med den innebörden inträffade den första attacken mot World Trade Center i New York.

Öppnare Mongoliet

Mongoliet är en stat, inklämd mellan Ryssland och Kina, som till ytan är mer än tre gånger så stort som Sverige men som endast har knappt tre miljoner invånare; huvudstaden Ulan Bator (Ulaanbaator) har omkring 700 000 invånare. Mongoliet var

det andra landet i världen som blev kommunistiskt, då det 1924 blev en sovjetisk lydstat. Efter kommunismens fall har landet alltmer öppnat sig mot omvärlden.

Det mongoliska världsväldet under Djinghis Khan och hans efterföljare sträckte sig på 1200- och 1300-talen mellan Östersjön och Stilla havet och ända ner till Persiska viken. Det mongoliska väldets huvudstad etablerades 1220 i Karakorum men upprättades senare i Peking. Djinghis Khans son, Kublai Khan, blev den förste kejsaren av Yuan-dynastin. Därefter föll det mongoliska imperiet snabbt samman, och 1686 erövrades det av Kina. Mongoliet förblev sedan under drygt 200 år under kinesisk domvärd, innan det efter kejsarens störtande (som Inre Mongoliet) 1911 utropade sin självständighet. Kineserna försökte först ta tillbaka landet men lyckades inte, och därpå följde kaotiska förhållanden med inbördeskrig och blodutgjutelse.

Sedan utropades 1924 under sovjetisk ledning Folkrepubliken Mongoliet, som var doktrinärt kommunistiskt under 65 års tid. Efter Berlinmurens fall 1989 reste sig mongolerna ur förtrycket och krävde allmänna val. Sådana följde 1990 och vanns av det gamla kommunistpartiet; även valen 1992 fick samma segrare (kommuniststyret efter sovjetkommunismens fall var betydligt liberalare än tidigare). 1996 fick så det moderna Mongoliet sin första helt ickekommunistiska regering.

En frukt av den nya öppenheten är den av regeringen tillåtna kristna missionsverksamheten, som griper omkring sig. I början av året hölls exempelvis i Mongoliet en missionskonferens som samlade 950 delegater från 107 kyrkor. Ett av huvudmålen för missionsverksamheten är att nå avlägsna mongolstammar som oirotter, burjater och hazarer med det kristna budskapet.

Eljest är den så kallade lamabuddhismen av tradition den mest utbredda religionen, men det förekommer även islam och shamanism.

(Torgil Jarnlings hemsida på City Network/Ljus i Öster)

Svårt för kristna i Irak

Kristendomen var den dominerande religionen i Irak när arabiska erövrare för mer än tusen år sedan lade under sig landet. Genom åren har andra kontrollerat landet, som mongoler, turkar och engelsmän. Men genom århundradena har en liten kristen

folkgrupp levt kvar. Kaldéer, syrianer och assyrier. När sunniten Saddam Hussein styrde var visserligen alla irakier underkastade ett barbariskt förtryck, men det var inte ett förtryck som riktade sig speciellt mot de kristna. Idag är det allt vanligare att kristna och inte minst kristna präster utsätts för våld i Irak. Säkerhetslägghet generellt blir bättre. Men det blir inte bättre för de kristna. Den 11 oktober 2006 halshöggs den syrisk-ortodoxe prästen Paulus Iskander Behnam i Mosul. Den 3 juni 2007 mördades den kaldeiske prästen Ragheed Ganni och tre diakoner, också i Mosul. Ärkebiskopen för den kaldeiska kyrkan, Boulos Faraj Rahho kidnappades den 29 februari 2008 och hittades död den 13 mars. Den syrisk ortodoxe prästen Youssef Adel Aboudi sköts ned i Bagdad den 6 april. Andra präster har kidnappats och frigivits mot höga lösensummor. Fyrtio kyrkor har utsatts för attentat.

Inemot 400 000 kaldéer har under de senaste åren flytt från Bagdad-området. Ett par hundratusen har flytt utomlands (från Bagdad eller andra områden). Många av de irakier som kommit till Sverige är kristna.

Clarence Thomas om kvinnliga jurister

Den frispråkige domaren i USAs Högsta Domstol Clarence Thomas intervjuades för en tid sedan i Hillsdale College bulletin "Imprimis". Som vanligt var han rakt på sak, när han tillfrågades om anställningspolitiken och könsfördelningen: "Jag anställer inte kvinnliga jurister. Människor blir chockerade när jag säger det. Men jag anställer inte kvinnliga jurister. Jag anställer de bästa juristerna jag kan få tag på. När man i efterhand granskar vilka det är så råkar det vara 30 procent kvinnor. Men jag anställer som jag sagt inte kvinnliga jurister. Om jag skulle anställa någon nyutexaminerad jurist för att hon är kvinna skulle jag nedvärdera henne och betrakta henne som en del av ett kollektiv."

Saudiarabiens kvinnor

The Economist berättar om en saudisk kvinna som avstod från att anmäla sin man trots att han skjutit henne. Hon avstod till och med två gånger. Resonemanget var enkelt. En anmälan måste ske i närvaro av en manlig förmyndare – och för en gift kvinna är det hennes make. Om hon gjorde en anmälan själv till den (manliga) polisen

skulle hon kunna anklagas för att ha otillbörliga kontakter med det motsatta könet utanför familjen. Kvinnan blev skjuten en tredje gång av sin make. Då avled hon.

En saudisk kvinna har inte rätt att studera, arbeta, resa, vittna i rätten. sluta ett avtal eller ens få medicinsk behandling utan att få saken godkänd av en manlig släkting (vanligen fadern eller maken, undantagsvis en bror eller en son). Och till helt nyligen har det varit förbjudet för kvinnor att köra bil. Myndigheterna och prästerna har hänvisat till islam, där det naturligtvis inte finns ett ord om bilar... Därför har det faktiskt varit möjligt att ändra reglerna i denna fråga. Det är betydligt svårare med frågan om kvinnan som omyndig, för i Koranen står det att mannen är kvinnans beskyddare (och övervakare).

Trots att det krävs manligt godkännande för att studera är mer än hälften av de studerande vid landets universitet kvinnor. Men när studierna är avslutade är det så gott som otänkbart att de nyutexaminerade ska arbeta och få nytta av sin examen.

I praktiken lever myndigheterna inte ens upp till de få liberala inslagen i det egna regelverket. Enligt reglerna får faktiskt kvinnor över 45 resa utan manligt sällskap. Men i praktiken säger flygplatstjänstemännen nej. Och en kvinna som anser sig utsatt för våld eller övergrepp av sin förmyndare kan begära att få bli befriad från förmyndarskapet. Men mellan 98 och 99 procent av de ansökningar som görs om detta avslås av domstolarna.

Läskunnighet i Venezuela

Vänsterpresidenten Hugo Chávez påstår sig ha genomfört en omfattande alfabetiseringskampanj i landet. De som tidigare inte kunde läsa och skriva har satts i hårdträning och ska nu klara sig själva när det gäller saker som att läsa anslag, brev från myndigheterna och så vidare. I den internationella propagandan hävdar Chávez att analfabetismen avskaffats. Francesco Rodriguez och Daniel Ortega (nej inte den nicaraguanske presidenten utan en namne) har studerat saken och presenterat sina slutsatser i en artikel i Foreign Affairs. Chávez påstår att alfabetiseringsprogrammet omfattat 1,5 miljoner människor. Men antalet analfabeter var innan programmet bara 1,1 miljoner. Och studerar man verkliga siffror över antalet analfabeter har det under de senaste åren bara sjunkit med 100 000 – och hela siffran förklaras att gamlingar som inte kan läsa dör.

Domare Thomas och vänsterns hets

Historien om Clarence Thomas liv, uttryckt i Thomas memoarbok *My Grandfather's Son* (Harper förlag), är förutbestämd att bli en amerikansk klassiker inte olik Frederick Douglass och Booker T. Washingtons självbiografier.

★★★ Thomas bok redogör för ett liv utöver det vanliga och beskriver samtidigt danandet av ett undersökande sinne, som söker förstå den komplexa verkligheten runt omkring honom och begripliggöra den raspolitik och ideologiska splittring som Thomas ställdes inför under de turbulenterna 1960- och 1970-talen.

Under en era då "identitetspolitik" dikterade en särskild politisk, ekonomisk och social ställning för svarta amerikaner, blev de individer som framhärjade i att tänka självständigt och följa en ofta enslig väg i syfte att upptäcka sin egen syn på verkligheten och sanningen isolerade och bittert attackerade.

Sin morfars son

Shelby Steele, en styrelsemedlem vid the Hoover Institution som beskriver Clarence Thomas som "den friaste svarte mannen i Amerika", noterar:

"För minoriteter... blir deras gruppidentitet ofta fiende till deras individualitet. Gruppen hotas på ett naturligt sätt i dess säkerhet av några av dess medlemmars impuls att tänka självständigt... Människor som avviker från gruppmaskerna – som utvecklas genom sina egna ledstjärnor – börjar förlora sina moraliska auktoriteter som svarta. Det är därför som president Bush inte fick något erkännande för att ha haft två svarta utrikesministrar. Han utsåg nävnt nog två svarta individer. Likväl börjar nu den svarta individen framträda som något av en ny arketyp i det amerikanska samhället – inte någon som tar avstånd från sin grupp utan någon som avvisar den som sin herre. I dag finns det inte någon mer typisk representant för denna nya arketyp än domaren i Högsta domstolen Clarence Thomas."

Clarence Thomas föddes på landsbygden i Georgia den 23 juni 1948. Han övergavs av sin far och träffade honom först vid nio års ålder. Hans mor tvingades försörja

Clarence Thomas utsattes för hårda angrepp från vänstern i samband med att han skulle inväljas i Högsta domstolen. Thomas är en svart förgrundsgestalt som vet att tänka självständigt. Här svär han 1991 ämbetseden inför domaren Byron White och i närvaro av presidentparet (George och Barbara Bush) och hustrun Virginia.

honom och hans bror och syster på de tio dollar i veckan hon tjänade som piga. Vid sju års ålder sändes Thomas och hans sex-årige bror att bo hos deras morfar, Myers Anderson, och moderns styvmor i deras hem i Savannah. Detta skulle förändra Clarence Thomas liv.

Hans morfar, som han kallade "Pappa", hade en sträng yrkesetik. Han ägde eget företag inom drivmedel-oljeområdet och

allan.c.brownfeld@contra.nu

utsatte omedelbart de två pojkarna för en spartansk regim – inga skolidrotter, mycket litet TV-tittande, självutveckling och hårt arbete. Hans svar på den svarta Savannah-befolkningens fattigdom och segregering var den amerikanska etiken omfattande självhjälp, tro på Gud, fördröjd tillfredsställelse och enskilt initiativ.

Thomas skriver: "Jag är min morfars son i varje avseende som räknas. Jag kallade honom till och med Pappa därför att det var vad min mor kallade honom. Han var mitt livs ende hjälte. Det jag är har han gjort mig till."

"Försiktighet och feghet"

Innan Thomas flyttade till sin morfar var eländet i hans liv överväldigande:

"Nu för tiden känner de flesta människor Savannah efter att ha läst *Midnight in the Garden of Good and Evil*. För dem är det ett arkitektoniskt sagoland fullt av förmögna exentriker och underbart väl-

bevarade hus från 1700- och 1800-talet. Jag bodde inte i denna del av staden. När jag föddes var Savannah helvetet... Det enda rinnande vattnet i vårt hus fanns en trappa ned i köket, där åtskilliga lager av gammalt linoleum var allt som skilde oss från marken. Toaletten var utomhus på den leriga bakgården."

Efter det att han flyttade in hos sin morfar förändrades livet:

"Som tack för att jag underkastade mig pappas järnvilja... levde jag ett liv i lyx, åtminstone vid en jämförelse... Hemmet som Pappa och tant Tina byggde åt sig själva (och som min mor nu bor i) hade två sovrum, ett badrum, separata vardags- och matsalsrum, ett krypin och ett kök... Vi hade våra egna sängar och mycket att äta... Jag hade aldrig tidigare sett ett hus med sådana bekvämligheter eller med en inomhustolett av porslin som fungerade. Jag spolade den så ofta jag kunde under mina första månader på East 32nd Street."

Pappa hade blivit romersk katolik och skickade Clarence och hans bror till St. Benedict the Moor Grammar School. Skolan drevs, skriver Thomas:

"...av the Missionary Franciscan Sisters of the Immaculate Conception, av vilka de flesta var irländska invandrare... De förväntade sig vår fulla uppmärksamhet och såg till att de fick den och delade ut kroppslig bestraffning när helst de fann det lämpligt... Vi lärde oss att Gud gjorde så att vi kände, älskade och tjänade honom

i denna värld och blev lyckliga med Honom i nästa. Systrarna lärde oss också att Gud gjorde alla människor lika, att svarta var naturligen jämställda med vita och att segregation var moraliskt fel. Detta fick en del människor att kalla dem 'the nigger sisters'."

Några månader före sin 16-årsdag beslöt sig Thomas för att han ville inträda i St. John Vianney i syfte att förbereda sig för prästerskapet. Vid denna tidpunkt var skolorna i Savannah, inklusive St. John Vianney, fortfarande segregerade. Katolska kyrkan, minns Thomas:

"...uppriktligt separata församlingar och församlingsskolor för svarta, och de lokala kyrkofäderna tycktes inte ha någon brådskan att upphäva färgspärren. De ansåg utan tvivel att de var förståndiga, men jag kom snart att se deras försiktighet och feighet."

Tog död på kallelsen

När han väl hade antagits till prästseminariet började Thomas så sakteliga att anpassa sig till den nya, övervägande vita, miljön. Han lade märke till rasismen hos sina medseminarister:

"...en liten grupp studenter gavs tillåtelse att flytta skol-TVn in i ett klassrum för att se Cleveland Browns spela. Det var under den tid Jim Brown var med i laget. Mitt under en av hans berömda löpningar skrek en student: 'Titta hur den där niggrn springer.' Det kändes som om min själ hade blivit genomborrad... Ännu värre var det när samma student som hade kallat Jim Brown en 'nigger' gav mig en ihopvikt lapp under en historiektion. 'Jag skulle vilja se Martin Luther King...' stod det på utsidan. Jag vecklade ut papperslappen. Inuti fanns ett enda ord: '...död.'"

Trots dessa incidenter förbättrades Thomas betyg stadigt, och mot slutet av den första terminen vann han en stavningstävling i latin. Mot slutet av sitt andra studieår bad han de andra seminaristerna att skriva sina namn i hans årsbok. En student i sista årskursen skrev: "Fortsätt dina ansträngningar, Clarence, en dag kommer du att bli lika bra som oss."

Kyrkans misslyckande att inta en strikt ställning mot rasismen blev en växande angelägenhet för Thomas:

"Det tycktes självklart... att behandlingen av svarta i Amerika tarvade ett otvetydigt fördömande av en självriktfärdig institution som proklamerade alla människors naturliga jämlikhet. Icke

desto mindre förblev kyrkan tyst, och dess tystnad hemsökte mig. Jag har ofta tänkt att mitt liv mycket väl kunde ha tagit en annan riktning om kyrkan hade varit lika orubblig när det gällde att avskaffa rasismen som den nu är när det gäller att avskaffa abort."

Det som tog död på Thomas religiösa kallelse var den dag Martin Luther King blev skjuten och en seminaristkollega sa: "Det är bra. Jag hoppas den djäveln dör." Pappa [morfar] kunde emellertid inte acceptera beslutet att lämna seminariet. "Du har svikit mig", sa han. "Jag slutar upp med att hjälpa dig. Du får klara det hela själv. Du kommer troligen att sluta som din värdelösa pappa."

På egen hand skrev Thomas in sig vid the College of the Holy Cross i Massachusetts och blev en av sex svarta studenter i sin klass. Han hade genomgått många transformationer – från korgosse till

Brev från

Washington

seminariestudent till campusradikal och rasmilitant, innan han slutligen återvände till de värden hans morfar lärt honom och en förståelse av samhället som han själv hade skaffat sig.

Nytt slags slaveri

Clarence Thomas kom att så sakteliga ta avstånd från principen om positiv särbehandling. Han skriver:

"Jag tyckte inte att det var någon bra idé att göra fattiga svarta, eller några andra, mer beroende av regeringen. Detta skulle leda till ett nytt slags slaveri, ett som i slutändan var beroende av den generositet – och de ständigt skiftande särintressena – som behärskar politiker och aktivister. Det tycktes mig som om det beroende den uppammade slutligen skulle kunna visa sig vara lika diaboliskt som segregering, och permanent döma fattiga människor till de lägsta pinnarna på den socioekonomiska stegen genom att plocka sönder de värden utan vilka de inte skulle ha något långsiktigt hopp om att kunna förbättra sin situation... Jag började misstänka att Pappa hade haft rätt hela tiden, det enda hopp jag skulle

kunna ha om att förändra världen låg i att först förändra mig själv."

Thomas minns att:

"Ju mer jag läste, desto mindre var jag benägen att anpassa mig till de kulturella mått som svarta packade på sig själva och på varandra. Endast därför att jag var svart, föreföll det, förväntades jag lyssna till Hugh Masekela [en svart trumpetare] i stället för Carole King [en judisk sångerska och låtskriverska], precis som jag förväntades vara en radikal, inte en konservativ. Jag brydde mig inte längre om att spela det spelet... De svarta människor jag kände kom från olika platser och bakgrunder... ändå antogs vår hudfärg på något sätt göra oss identiska trots våra olikheter. Jag köpte det inte. Naturligtvis hade vi alla upplevt rasism på ett eller annat sätt, men innebar detta att vi måste tänka likadant?"

Efter Holy Cross studerade Thomas vid Yale Law School och utexaminerades 1974. Hans utbildning fortskred, inte bara inom juridiken utan också inom den rasrelaterade politiska miljön omkring honom. Han framhåller:

"I likhet med varje annan svart juridikstuderande var jag obehagligt medveten om att svarta misslyckades med att ta juristexamen i en mycket högre utsträckning än vita, och att NAACP Legal Defense and Education Fund hade lämnat in stämningssansökningar där man hävdade att de examina de tog var rasdiskriminerande. Lani Guinier, en av mina klasskamrater, hade med the Legal Defense Fund att göra, så jag bad henne att förse mig med information om problemets omfattning... Först antog jag att den oproportionerligt stora svarta misslyckandegraden var ett avgörande bevis för rasdiskriminering, men ju närmare jag studerade fakta desto mer uppenbart blev det att jag hade fel. Vid denna tid rättades varje fråga i juristexamen av en separat bedömare, vilket gjorde det omöjligt för rättarna att avgöra vilka examinander som var svarta, om det alls fanns några."

Till Washington

På the Legal Defense Funds "omvända inverkansteori", vilken gjorde gällande att om en neutral examination gav disparata resultat bland raserna så kunde den anses vara diskriminerande, responderade Clarence Thomas så:

"Men jag köpte inte detta... i vetskap om att inget måttssystem för någon del av våra liv producerade identiska resultat för alla rasliga eller etniska grupper. Att

argumentera annorlunda, tänkte jag, drog uppmärksamheten bort från de verkligt skyldiga, de människor som var ansvariga för den värdelösa utbildning dessa unga människor hade mottagit.”

Efter juristutbildningen började Thomas arbeta för John Danforth, som tjänstgjorde som Missouris statsåklagare. När Danforth invaldes i den amerikanska senaten följde Thomas med honom till Washington och arbetade senare på Department of Education och som ordförande för the Equal Employment Opportunity Commission, innan han utsågs till federal domare.

På vägen upptäckte han vad ledande svarta konservativa såsom Thomas Sowell och Walter Williams hade skrivit. Thomas rapporterar:

”En av de första människorna i Washington som talade förstånd med mig om rasfrågan var Jay Parker, redaktören för en ny tidskrift som hette *The Lincoln Review*... Jay var vänlig, energisk, orubbligt lugn och skamlöst konservativ. Jag hade aldrig känt någon svart person som kallade sig själv konservativ, och det förvånade mig att vi sällan var oeniga om någonting av betydelse.”

Clarence Thomas förser oss med följande bedömning av de svarta konservativa som hade påverkat hans tänkande och blivit hans vänner:

”Walter Williams, Thomas Sowell och Jay Parker var alla smarta, modiga och självständigt sinnade män som kom från enkla bakgrunder. Politik betydde ingenting för dem. De brydde sig endast om att beskriva överhängande sociala problem på ett sannfärdigt sätt för att därefter finna sätt att lösa dem. Oförhindrade av ensidiga lojaliteter kunde de tala om vad de tyckte med ärlighet och klarhet. De var min sorts svarta män... Jag kommer aldrig att glömma när Jay påminde mig om att

friheten kom från Gud, inte från Ronald Reagan. För Jay var politiken en del av livet, inte en livsstil. Den attityden sökte jag efterlikna.”

Vänsterfanatiker

Det finns i denna bok naturligtvis mycket om Clarence Thomas personliga liv, hans svåra första äktenskap, uppfostrandet av sonen samt hans lyckliga och meningsfulla äktenskap med Virginia. Där finns också en längre beskrivning av förhören i senaten om godkännandet av Thomas som domare i Högsta domstolen och Anita Hills anklagelser om sexuella trakasserier, vilka han på ett övertygande sätt tillbakavisar.

Det är hans uppfattning, och den understöds av bevisen, att han utvaldes som måltavla på ett sådant illasinnat sätt precis därför att han var en svart man som framhårdade i att tänka självständigt, och avvisade den politiska korrekthet och vänstervridna renlärighet som medborgarrättsetablissemangen och vita liberaler sökte påtvinga honom. Thomas skriver:

”Ju mer jag reflekterade över vad som skedde, desto mer mer förbluffade det mig. Som ett barn av den djupa södern hade jag växt upp i fruktan för Ku Klux Klans lynchmobbar; som vuxen började jag undra om jag hela tiden hade varit rädd för fel slags vita människor. Mina värsta farhågor hade besannats inte i Georgia utan i Washington, D. C., där jag jagades inte av bigotta människor i vita skrudar utan av vänsterfanatiker draperade i flödande skenhelighet. Trots all rädsla jag känt som pojke i Savannah så var detta första gången jag fann mig vara utlämnad på nåd och onåd till människor som skulle göra allt de kunde för att skada mig – och institutioner som en gång kunde berömma sig över att ha fått slut på segregering och dess övergrepp understödde och var delaktiga

i överfallet.”

Under förhören skrev journalisten Juan Williams följande i *The Washington Post*:

”Här pågår godtycklig, elakartad smutskastning, understödd av självutnämnda rättviseapostlar: vänstervridna politiker, fackförbund, medborgarrättsgrupper och kvinnoorganisationer. De har uppmärksamhet blivit ledda av the Leadership Conference of Civil Rights att begå mobbningshandlingar mot en man... Att lyssna till eller läsa några av nyhetsrapporterna om Thomas under de gångna månaderna är att upptäcka ett monster till man, helt olikt den mänskliga varelse fylld av uppriktighet, förlägenhet och kämpainsatser som jag i egenskap av reporter som studerade honom under ungefär tio år såg. Han har lämpligt nog förvandlats till ett monster om vilket man kan säga vad som helst, mot vilket man kan göra vad som helst. President Bush [den äldre] kanske fyller domstolen med konservativa, men det är en annan diskussion, större än Clarence Thomas. På jakt efter oegentligheter begångna av en konservativ [sic!] president, blir de vänstervridna otidiga monstra.”

Lyckligtvis överlevde Clarence Thomas angreppet mot honom och triumferade över sina motståndare. Om vårt samhälles mål består i att varje individ får möjlighet att gå så långt som hans förmåga tillåter, att nå sina egna slutsatser om politiska, sociala och ekonomiska frågor, då har Clarence Thomas levt den amerikanska drömmen. Hans bok är ett värtaligt vittnesbörd om både detta liv och denna dröm och bör läsas inte bara av dem som instämmer i Clarence Thomas synsätt utan också, vilket är viktigare, av alla som omhuldar ett samhälle i vilket genuin tankefrihet respekteras och i vilket briljans får sin rättmätiga belöning.

De ”bortglömda” 800 000 judiska flyktingarna

★ Det är ett känt faktum att, när staten Israel bildades 1948, ett stort antal palestinier flydde. Emellertid skedde också en flykt åt andra hållet. Efter arabstaternas angreppskrig 1948 lämnade – alternativt fördrevs från – närmare 800 000 judar de muslimska staterna i Mellanöstern och Nordafrika. Större delen av dessa judiska flyktingar tog sig till Israel under en period av två till tre år enligt Yaacov Lozowick i boken *Right to Exist*.

”Israel gav de judiska flyktingarna ett hem”, konstaterar Lozowick, ”medan arabstaterna gav palestinerna permanenta läger.”

I Jordanien fick visserligen de flyende palestinerna ett slags medborgarskap, men däremot tvingades de stanna i lägren. I övriga arabländer har palestinerna förblivit statslösa främlingar utan rättigheter eller möjligheter.

Den palestinska flyktinggruppen har nu i jämnt 60 år av sina arabiska ”vänner” varit hänvisade till en eländig lägertillvaro, helt utlämnad åt internationella allmosor. De ursprungligen 750 000 som flydde 1948 har svällt ut till omkring 4,5 miljoner, vilka araberna kräver skall få återvända till sina forna hem i det som nu är Israel.

”I praktiken utnyttjas flyktingarna som ett vapen mot Israel”, framhåller Mats Skogkär i en ledarartikel i *Sydsvenska Dagbladet* (28/11 2007). Om alla palestinier med flyktingbakgrund skulle tillåtas återvända till Israel skulle judarna bli en minoritet i det land som utsågs åt dem genom FN:s försorg efter Andra världskriget. Och där marken köpts in privat eller genom internationella insamlingar. Araberna vet naturligtvis att detta också skulle innebära slutet för staten Israel.

Tommy Hansson

Högern tar över i Sydkorea

Vänsterns åtta år långa era i Sydkorea är över. I presidentvalet i december vann den 66-årige Lee Myung-bak från det borgerliga partiet Hannara (Grand National Party, GNP) en jordskredsseger över vänsterkandidaten Chung Dong-young. Också i parlamentsvalet segrade Lees parti och fick 153 av 299 platser i nationalförsamlingen. Vänsterinriktade United Democratic Party (UDP) blev näst störst med 81 platser. Lee, som är känd under smeknamnet "Bulldozer", är en dynamisk politiker med ett rätt brokigt förflutet.

★★★ Övriga platser i det sydkoreanska parlamentet (på koreanska kallat Kukhoe) i Seoul tillföll småpartier och oberoende kandidater. Det skall tilläggas att valdeltagandet var lågt, bara 46 procent av de röstberättigade sydkoreanerna gick till vallokalerna. Det råder ingen tvekan om att den nordkoreanska regimen är märkbart oroad över valutgången – således har ledningen i Pyongyang antytt att det kan bli aktuellt med en väpnad attack mot ett Sydkorea som leds av "förrädargruppen" med president Lee Myung-bak i spetsen. Nordkoreanerna anklagar Lee för att bara eftersträva konfrontation med grannen i norr.

Lee Myung-bak föddes den 19 december 1941 i Hirano i Japan, som ligger nära Osaka. Samma datum 66 år senare valdes han till den förste sydkoreanske presidenten med bakgrund i näringslivet. Lees föräldrar arbetade i Japan under den japanska ockupationen av Korea och återvände efter krigsslutet 1945 till Korea. På hemvägen sjönk emellertid båten som familjen Lee färdades i med tillhörigheter och allt. Följden blev att Lee Myung-bak kom att växa upp under mycket knappa omständigheter i Pohang i sydvästra Sydkorea.

VD för Hyundai

Myung-bak var det femte av den kristna familjen Lees sju barn. Han visade tidigt prov på framåtanda och inledde sin entreprenörsbana med att sälja mat på gatorna.

Lee Myung-bak har efter bara några månader som Sydkoreas president retat gallfeber på Kim Jong-ils Nordkorea. Lee blev populär när han var borgmästare i Seoul. Här delar han ut briketter till fattiga under en köldknäpp.

För att komma in vid universitetet arbetade han med att samla in sopor. Han kom in vid det prestigefyllda Korea University i Seoul och visade sig snart vara en duktig student. Dessutom blev han studentaktivist, vilket ledde till att han deltog i protestaktioner mot regeringen Park Chung Hees normalisering med Japan.

Lee dömdes till tre års fängelse samt fem års villkorligt straff för att ha lett regeringsfientliga demonstrationer. Han frisläpptes emellertid efter fyra månader men var nu uppsatt på regeringens "svarta

tommy.hansson@contra.nu

lista" och fick inget arbete. Han skrev då till president Park och blev uppsökt av en medhjälpare till presidenten. "En nation blir för alltid ansvarig för en ung man om den hindrar honom från att stå på sina egna ben", skrev Lee Myung-bak senare i sina memoarer.

1970 ingick Lee Myung-bak äktenskap med Kim Yoon-ok. Vid 36 års ålder blev han VD för Hyundai Engineering & Construction Co. Förutom att hantera företagets koreanska verksamhet skapade Lee även kontakter med flera viktiga utländska ledare. Bland dessa återfinns Singapores Lee Kwan Yew, Malaysias Mahatir Mohamed, Kinas Jiang Zemin och Sovjetunionens Michail Gorbatsjov.

Skapade storstadsoas

I mitten av 1990-talet bestämde sig Lee för att ge sig in i politiken och drev en

framgångsrik valkampanj för att komma in i nationalförsamlingen. Det framkom dock att han spenderat enorma summor på kampanjen och han tvingades avgå. I stället valde han att acceptera ett erbjudande att bli gästprofessor vid George Washington University i USA. 1999 återkom han till Sydkorea och startade då flera företag för elektroniskt baserade finansiella tjänster. Han blev förmögen på kort tid och anklagades för ekonomiskt fiffel och kontakter med skumraskfigurer. Själv fönekar han alla oegentligheter.

2002-2006 var Lee Myung-bak borgmästare i Seoul och tog då initiativet till ett sensationellt lyckat projekt, vilket lade grunden till den popularitet som förde honom till presidentposten. Lee beslutade 2005 att restaurera ett 6,5 kilometer långt vattendrag som under det tillväxtorienterade 1970-talet byggts över med en ful huvudled. Det nya vattendraget och dess omgivningar förvandlades snabbt till en populär storstadsoas, som under en period då allt fler människor började sätta värde på livskvalitet låg helt rätt i tiden. Efter denna uppmärksammade insats framstod borgmästare Lee som en favoriterna inför det stundande presidentvalet.

En inte ointressant parentes i sammanhanget är att motorvägen som täckte vattendraget en gång hade byggts av det företag Lee själv basade över...

Omdiskuterat kanalprojekt

Partiledare för Hannara och därmed den

naturliga kandidaten för partiet i presidentvalet 2007 var emellertid Park Geun-hye, nio år yngre än Lee och dotter till den forne presidenten Park Chung Hee. Genom sin snabbt växande popularitet och förmåga att manövrera det politiska maskineriet till sin fördel blev det dock Lee som vann maktkampen med Park.

–Park är dock mycket populär bland folket, säger en Korea-kännare i Sverige med god insyn i koreansk politik till *Contra*. Park blir säkert Hannaras kandidat i presidentvalet 2012 och troligen också president.

Den nytillträdde sydkoreanske presidentens mest omdebatterade projekt gäller byggandet av en kanal från Busan i söder till Seoul i norr. Kanalbygget har flera syften: att skapa nya jobb, att minska transportkostnaderna och därmed stimulera företagande och ekonomisk tillväxt. Vår sagesman, som föredrar att vara anonym,

är emellertid kritisk till kanalbygget:

–Jag är mycket tveksam till detta projekt. Bara en sådan sak som att det kommer att kosta motsvarande 300 miljarder svenska kronor. Det är svindlande summor vi talar om. Det kommer naturligtvis att behöva göras stora ingrepp i landskapet vilket lett till miljörörelaterad kritik. I opinionsmätningar har också 60 procent av de tillfrågade varit emot bygget – bara 30 procent har varit för.

I det stora hela är dock Korea-kännaren positiv till den nye presidenten och hans politik:.

–Jag stöder honom, inte minst därför att han har en mer realistisk Nordkorea-politik än vad de båda föregående vänsterpresidenterna Kim och Roh hade. Vänstern hade chansen i åtta år men misslyckades med sin ”solskenspolitik” och har gjort många anhängare besvikna. Lee vill bistå

Nordkorea, men problemet är att all hjälp från utlandet går till den nordkoreanska militären.

Bush mötte Lee

I mitten av april besökte president Lee Myung-bak USA och mottogs, som den förste sydkoreanske presidenten, av George W. Bush på presidentens sommarresidens Camp David. Under mötet skojade Bush bland annat om Lees smeknamn, ”Bulldozer”, men underströk också värdet av att Förenta staterna och Republiken Korea har gemensamma värderingar.

De båda presidenterna kom överens om att antalet amerikanska soldater i Sydkorea skulle vara oförändrat och enades vidare om att det fortfarande finns möjligheter att stoppa Nordkoreas kärnvapenprogram.

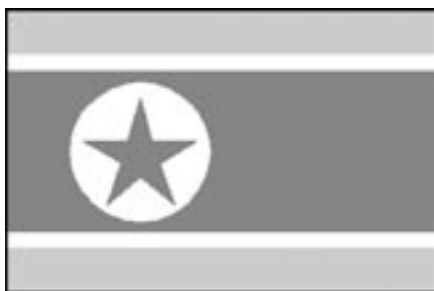
Från Kim Jong-ils PR-man till mobilförsäljare i Surrey

★ Jean-Baptiste Kim var under elva års tid talesman för Nordkoreas despotiska regim ledd av Kim Jong-il. Nyårsdagen 2007 valde han emellertid att avgå från sitt jobb och bosätta sig i England, där han i dag säljer mobiltelefoner i New Malden i Surrey. Kim uppskattades mycket i Pyongyang för sin insats – bland annat hävdade han under sin tid som president Kims PR-man att det var ”ett skämt” att den nordkoreanske diktatorn ännu inte fått Nobels fredspris.

Jean-Baptiste Kim växte upp i Sydkorea under svåra omständigheter. Fadern var en regimkritisk aktivist under den tid Sydkorea styrdes av autokratiska regeringar och spärrades flera gånger in i fängelse. ”Livet var eländigt för oss”, säger Kim i en intervju med den brittiska tidskriften *The Spectator* (12 april 2008). ”Min pappa gömde sig alltid eller satt i fängelse. Vi bevakades av polisen 24 timmar om dygnet och lärarna slog mig därför att jag inte hade pengar att betala för skolan med. Mitt hat till Sydkorea växte.” Vid 18 års ålder skrev Kim in sig i franska Främlingslegionen och deltog i krigsoperationer utanför Zagreb i Kroatien.

Efter att ha återvänt till Paris 1996 kontaktades Jean-Baptiste Kim av den nordkoreanske agenten Oon Yung, som blev en fadersgestalt för Kim och fick honom att börja arbeta för Kim Jong-

il vilken var i desperat behov av någon som han: en västinfluerad privatperson från Sydkorea som talade franska och engelska men som var villig att slå ett slag för diktatorn i Pyongyang. Och villig var han. Jan-Baptiste Kim etablerade och drev, från baser i Frankrike, England och Nordkorea, en propagandistisk nätsajt som hette Voice of Korea. Dessutom gav han intervjuer i västerländsk press där han på ett sofistikerat sätt prisade den kommunistiska regimen i Pyongyang. Dessutom

hjälppte han till med handelsavtal för sina uppdragsgivares räkning.

Jean-Baptiste Kim fick en betydande inkomst samt kom i åtnjutande av en lyx som är förunnad bara partitopparna i Nordkorea de gånger han besökte landet (och det var ofta). Hela tiden utbildades Kim i den inhemska kommunistiska ideologin i Nordkorea som går under beteckningen *juche*. Kims omvändelse kan han tacka ett norskt hårdrockband för. Bandmedlemmarna hade läst en intervju med Kim

i norsk press och skickade ett mejl, där de undrade om det inte vore möjligt att göra en spelning i Pyongyang. Hans överordnade nappade på idén, och Kim tilläts resa utan övervakning på den nordkoreanska landsbygden i syfte att förbereda evenemanget.

Det Kim såg chockade honom. ”Vanliga människors liv var fruktansvärt”, säger han i intervjun. ”Eländigt. Jag kan aldrig glömma vad jag har sett. Människor bar kläder som inte hade tvättats på årtal. Det var i oktober, och barn gick omkring utan skor. Där fanns en liten man ungefär i min ålder – och han var inte längre än min lilla dotter. Orsaken? Det fanns inte tillräckligt att äta.” Kim insåg att han blivit lurad av de nordkoreanska härskarna vilka smorde kråset på den utfattiga befolkningens bekostnad. Kim ställde in hårdrocksevenemanget och valde att bosätta sig i Surrey och sälja mobiltelefoner, samtidigt som han gjorde avbön för det dryga decennium han tillbringat som Kim Jong-ils PR-man.

Numera lever Jean-Baptiste Kim ett mer anonymt liv i England och kan naturligtvis inte återvända till Pyongyang. Han fruktar att hans forna uppdragsgivare vill komma åt honom och har för säkerhets skull installerat sju lås i sin kontorsdörr. Det förflutna vill han helst av allt glömma.

Tommy Hansson

”Rättvisemärkt” – halvdåliga produkter och en organisation som skär 80 procent emellan

Handeln med rättvisemärkta varor, såsom kaffe och choklad, har ökat mycket under de senaste åren. Många politiker, främst socialdemokrater, har börjat ställa krav på att kommuner enbart ska köpa in rättvisemärkta produkter. Av denna anledning är det viktigt att grundligt granska vad rättvisemärkning egentligen innebär. Den här artikeln kommer att ge en översiktlig bild av bakgrunden till rättvisemärkningen samt ta upp argument för och emot en sådan märkning. Artikeln utgår främst från Rättvisemärkts hemsida, <http://www.rattvisemarkt.se>, en granskande artikel i tidningen Reason (2006), skriven av Kerry Howley, samt en granskningsrapport från Timbro (2007) skriven av Karl Malmqvist och Lydiah Wålsten.

Idén att märka varor som mer rättvisa än andra uppstod under 1950-talet men fick sitt första genombrott 1989 i Nederländerna då företaget Max Havelaar påbörjade en sådan affärsverksamhet. Den har därefter spritt sig till många västerländska länder; i USA uppstod Transfair USA 1998 och i Sverige Företaget Rättvisemärkt i Sverige AB 1997. Ägare till det svenska företaget är LO och Svenska kyrkan. Bolaget svarar för produktmärkning och licensiering av varor och inkomsterna härstammar från licensintäkter. Det finns även en förening, Föreningen för Rättvisemärkt, som lever på medlemsintäkter främst från LO och Svenska kyrkan samt bidrag från svenska staten. 1997 gick organisationer från 21 olika länder samman i paraplyorganisationen Fairtrade Labelling Organization (FLO). I dag har FLO 1,4 miljoner medlemmar i 57 olika länder. Det är FLO som definierar villkoren och kraven på vad som ska bedömas som rättvisa produkter. De

utfärdar även certifikat och kontrollerar att kraven uppfylls av de företag som använder rättvisemärkningen.

Kaffe var basen för ”Rättvisemärkt

Att idén slog igenom just 1989 kan förklaras av att kaffepriset hade varit stabilt ända fram till kommunismens fall. Det som hade skapat prisstabiliteten var ett internationellt protektionistiskt avtal, The national Coffee Agreement, som innehöll tullar, import- och exportkvoter och andra handelshinder. Efter 1989 avreglerades kaffemarknaden och fler aktörer i bland annat Taiwan och Papua new Guinea började odla kaffe. Då produktionen av kaffe ökade samtidigt som ny teknologi uppnådde samma resultat fast till en lägre kostnad sjönk kaffepriserna. Kaffet är den främsta rättviseprodukten men verksamheten har expanderat till att även omfatta te, bananer, frukter, fotbollar, kakao och ris.

fredrik.runebert@contra.nu

Mot den bakgrunden skapades FLO som satte upp främst två mål med sin verksamhet. Det ena var att erbjuda odlarna ett skäligt pris. Med detta åsyftades ett pris som åtminstone översteg produktionskostnaderna. Det andra målet var att kapa mellanhänderna, dvs. uppköpare och återförsäljare, så att odlarna fick en större andel av slutpriset. Enligt FLO tar mellanhänderna en allt för stor andel av konsumentpriset och hindrar därmed de lokala producenterna att utveckla det lokala samhället samt förbättra förutsättningarna för demokrati, bättre hälsa och sjukvård. Att kapa mellanhänder är också viktigt för att öka transparensen mellan odlare och konsument, rättvisemärkt vill skapa en direktkontakt mellan dessa två aktörer. Ett annat mål är att konsumenterna ska betala en premie för att förbättra sitt samvete gentemot de mindre lyckligt lottade. Därmed kan man bidra till att hjälpa fattiga människor i fattiga länder att klara sig på egen hand utan att behöva ta emot bistånd.

De grundläggande målen för FLO är att avskaffa fattigdom, barnarbete, dåliga arbetsvillkor och brott mot mänskliga rättigheter. Så när det gäller den goda viljan kan nog de flesta vara överens med rättvisemärkts ambitioner. Frågan är om det är FLOs konkreta verksamhetsmål som bäst uppnår dessa grundläggande mål.

Marknadsekonomisk lösning?

I grund och botten kan man säga att rättvisemärkning är en marknadsekonomisk lösning på ett samhällsproblem. Ett antal aktörer på marknaden går samman för att förbättra sina villkor och sitt förhandlingsläge. De gör detta utan något tvång, de tvingar inte via staten människor att köpa deras produkter. Förvisso får Föreningen för Rättvisemärkt bidrag från skattebetalarna och Rättvisemärkt i Sverige AB har lanserat konceptet Fairtrade city som innebär att kommuner förbinder sig att engagera sig för etisk konsumtion vilket innebär en etisk upphandling, ett aktivt informationsarbete samt att butiker och arbetsplatser har ett utbud av etiskt märkta produkter. Bland annat har Malmö kommun certifierats som Fairtrade city. Men detta tvång begränsas till att skattebetalarna i Malmö tvingas betala mer i skattepengar för att kommunpolitikerna ska köpa rättvisemärkt och sprida information om denna märkning. Dina egna pengar, efter skatt, har du dock rätt att förfoga över, om du inte vill köpa rättvisemärkt behöver du inte göra det.

Därmed kan man något krasst påstå att vänstern har frångått de planekonomiska lösningarna för att i stället använda sig av marknadsekonomiska mekanismer för att uppnå sina mål. För om man ser till kriterierna inser man snart att det inte enbart handlar om att uppnå förbättringar för lokala odlare i utvecklingsländer eftersom ett kriterium handlar om att det är lokala kaffeodlare och familjeföretag som organiseras i stora demokratiska organisationer, det vill säga kollektiv, som ska premieras. Enskilda odlare, medelstora familjeföretag eller stora nationella eller multinationella företag med många anställda erhåller inte

samma status.

I Afrika är det till exempel vanligt att organisationerna är uppbyggda efter stammar och inte efter demokratiska principer. Ska de förbli fattiga bara för att de i dag är organiserade på ett felaktigt sätt? Ett argument för rättvisemärkts kriterium är att det skapar demokratiska öar i en odemokratisk omgivning.

För vissa produkter såsom te och bananer finns certifiering av anställda som har bra villkor, såsom skäligen minimilön. Men där premieras facklig organisering framför andra alternativ. (Kriterierna skiljer sig dock åt mellan olika produkter och ursprungsländer.)

Men planekonomin smyger sig in...

Samma vänstervridning syns i kravet på ett minimipris som garanterar ett pris som överstiger produktionskostnaden. Det är ett sätt att upplösa lagen om utbud och efterfrågan med privata metoder. Även i retoriken märks en skepticism mot globaliseringen och marknaden, där man slår fast att den globala marknadsekonomin har misslyckats. Det är för att korrigera detta som rättvisemärkt behövs.

Men kritik mot rättvisemärkningen kommer från både höger- och vänsterhåll. Högerkritiken handlar främst om att rättvisemärkningen snedvrider marknaden och skapar en privat kartellbildning som i praktiken fungerar som en prisreglering. Då FLO garanterar ett visst pris till odlarna betyder det att priserna hålls uppe på konstgjord väg vilket skapar överproduktion då utbudet kommer att överstiga efterfrågan, samt att nödvändiga strukturomvandlingar uteblir. Högern och liberalerna invänder också mot den antiglobaliseringsretorik som är vanlig bland dem som förespråkar rättvisemärkning. Resultatet av rättvisemärkningen blir också en viss protektionism där inhemska företag i u-länder ska skyddas mot internationell konkurrens. Det är ursprungslandet som är viktigt, inte själva produkten. Joakim Lundblad anser i Nyliberalen nummer 1 2008 att rättvisemärkt monopoliserar begreppet rättvisa och att detta monopoliserade begrepp lutar alltför mycket åt vänster. Därför föreslår han en märkning och kontroll av märkningar. För att den konsumentmakt som rättvisemärkt talar om, måste även all märkning utsättas för konsumentinformation.

Kommersialism tar över

Kritiken från vänstern handlar främst om att en gräsrotsrörelse har bolagiserats och övergått från solidaritet till kommersialism. Andra punkter, som även högerkritiker till viss del delar, är att många bönder är missnöjda, kunderna är lurade och byråkratin är alltför utbredd.

Det sistnämnda gör att FLO och rättvisemärkningen i sig blir en mellanhand, och det är inte så konstigt eftersom förädling, förpackning och transporter fortfarande behöver utföras för att produkterna ska nå konsumenterna. Mellanhänder utför ett arbete som måste utföras av någon samtidigt som många mellanhänder tar risker genom att köpa upp produkter till ett visst pris av odlarna för att sedan sälja det vidare till butiker. Från den tiden att produkterna köpts in tills de sålts har handlarna tagit en risk eftersom priserna varierar över tiden. Med andra ord övertar mellanhänder en del av riskerna och behöver därför ta betalt för denna risk. (Givetvis tar även de lokala odlarna ekonomiska risker, som ett exempel behöver de ofta låna pengar för att klara sig mellan skördarna då odlarna får ersättning för sitt arbetsresultat). Ett exempel på mellanhändernas positiva inverkan är att de stora multinationella företagen i regel betalar ett garantipris för att garantera att produktionen inte stannar av. Men till skillnad från FLOs långsiktiga minimipris, som garanterar ett pris ovanför produktionskostnaden, kan inte de multinationella företagens garantipris lösa de långsiktiga problemen med för låga priser. Medan FLO förhindrar en nödvändig strukturomvandling och göder på en överproduktion av olika produkter, kommer garantipriset att fungera som en mjuk övergång från överproduktion till en produktion som matchar efterfrågan.

Starbucks skapar välstånd

När det gäller priset är det viktigt att notera att Starbucks står för 2,2 procent av världens kaffeuppköp och de betalar 1,2 dollar per pund. Rättvisemärkt garanterar ett pris på 1,26 dollar per pund. Därmed erbjuder Starbucks ett pris som marginellt understiger rättvisemärkts prissättning men erbjuder samtidigt ett pris som är två gånger så högt som det genomsnittliga världsmarknadspriset. Anledningen till detta är att Starbucks även erbjuder specialkaffe, eller lyxkaffe, vilket gör att prissättningen blir högre än genomsnittet. Starbucks,

kafferostare och många kaffeexperter har kommit fram till att människor är beredda att betala en premie för rättvist kaffe. Men i slutändan är det kvaliteten som avgör, och därför övergår de förr eller senare till det kaffe de drack från början. Tidigare, före 1995, var kaffe något som man drack för att hålla sig vaken och produktiv. Kaffe var drycken för arbetsnarkomaner. Men nu är kaffe mer en dryck för epikuréer, det vill säga njutningsmänniskor och kaffesnobbar. Kaffe är en sofistikerad njutning och en identitetsbärare, att beställa kaffe på exempelvis Starbucks har blivit en självdefinierande ritual där det har blivit trendigt att sitta länge på ett kafé och enbart dricka kaffe, för att sedan beställa in en ny kopp. Folk är nu villiga att betala mer för bättre bönder. Därmed finns det ett alternativt sätt att höja kaffepiserna på marknaden. I stället för att skapa en konstgjord marknad kan man skapa en mer differentierad marknad där vissa kaffesorter uppnår ett högre prissegment än andra sorter. Förespråkarna för denna trend har vinbranschen som en förebild.

Rättvisemärkt sänker kvalitén

Den här trenden inom kaffebranschen stimuleras inte inom rättvisemärkt eftersom odlarna i regel saknar incitament till att förbättra kvaliteten på produkterna. Oftast blandas kaffebönorna samman med andra odlares bönder. Och eftersom vinsterna delas lika mellan medlemmarna i en rättvisemärkt organisation finns det heller ingen belöning till den som jobbar mer än sin granne. Detta håller tillbaka utvecklingen i utvecklingsländer eller i tredje världen. Dock finns det en liten öppning för specialprodukter med högre kostnadsnivå, om det finns en minoritet av producenter inom en fairtrade-organisation som producerar sådana produkter kan de få kompensation för den högre kostnadsnivån.

Rättvisemärkt har rätt i att odlarna av exempelvis kaffebönor och bananer saknar tillräcklig kunskap för att ta vara på sina egna intressen på bästa sätt. Det är främst tre faktorer som spelar en avgörande roll här. 1. Odlarna känner inte till värdet på sin egen skörd, 2. Odlarna saknar kunskap om hur produktionen kan maximeras och 3. Odlarna saknar kunskap om hur de ska marknadsföra sina produkter på ett effektivt sätt. Här kan möjligtvis rättvisemärkt hjälpa till att utöka kunskaperna hos lokala odlare. Men frågan är om inte denna hjälp

kan utföras på något annat sätt, ett sätt som inte snedvrider marknaden.

Rättvisemärkt vill även motverka fattigdom och barnarbete, men frågan är om det bästa är att bojkotta produkter som producerats av barn eller om det är bättre att köpa dessa produkter för att barnen ska få någon form av inkomst. De flesta föräldrar vill sina barn väl och vill inte annat än att de ska få gå i skolan. Anledningen till att de inte gör det är inte sadistiska föräldrar utan brist på pengar. Familjen, och därmed barnen, klarar sig inte om barnen inte arbetar. Om konsumenter enbart köper rättvisemärkt som garanterar att inget barnarbete utförs, då förlorar ju barnen sin sysselsättning. Om valet står mellan skola och sysselsättning är ju detta bra, men då utgår man från att det är föräldrarna som hindrar barnen från att gå i skolan. I regel står valet mellan barnarbete och svält eller barnarbete och prostitution. Mellan två dåliga val väljer man det minst dåliga, eller hur? Det valet fick vi även göra i Sverige om vi går tillbaka hundra år i tiden. Ett mer effektivt sätt att minska barnarbete är att som Percy Barnevik gör, köpa ut barnen från sina uppdragsgivare, i bland annat Indien, för att sedan sätta dem i skola. Det är ett långsiktigt biståndsarbete som bygger på hjälp till självhjälp. Om rättvisemärkt köper ut barn från barnarbete och sätter dem i skola för den premie de tar ut från konsumenterna, då kan man köpa deras resonemang. Men någon sådan verksamhet framgår inte av hemsidan.

Vad "Rättvisemärkt" inte berättar

För övrigt har Johan Norberg i Globaliseringsrådets rapport *Världens välfärd: Fyra decennier som förändrade planeten* visat att den beskrivning av verkligheten som förespråkarna för rättvisemärkt gör inte stämmer. Med dagens globalisering och marknadsekonomi har fattigdom halverats i absoluta tal sedan

1980. Även barnarbetet har halverats sedan 1960-talet. Norberg betonar även att forskningen visar ett samband mellan ökad handel och minskat barnarbete. Om något kan påskynda en sådan positiv utveckling vore det ett avskaffande av EUs och USAs alla protektionistiska handelshinder såsom tullar och subventioner.

Enligt Timbros rapport *Vad rättvisemärkt inte berättar – Kalla argument för en varmare konsumtion* finns det främst tre brister med rättvisemärkningen: 1. För lite pengar går fram till odlarna. 2. Certifikaten är dyra vilket är ett problem för de allra fattigaste. 3. Konsumenter gör mer nytta med att inte handla rättvisemärkt eftersom de kan köpa mer konventionella produkter vars styckpris är lägre.

Det högre konsumentpriset för rättvisemärkt går inte oavkortat till producenterna, vilket utlovas. Uppköpare som ICA betalar 2 procent av konsumentpriset till Rättvisemärkt i Sverige AB för att få använda märkningen. Vidare är kostnaden för att garantera producenterna några extra kronor alltför högt. Hela 80 procent går inte fram till producenterna vid ett världsmarknadspris på 120 dollar. För att ge odlarna/producenterna 100 miljoner i merpris kostar det 500 miljoner kr. för konsumenterna. Samma förhållanden med höga avgifter som fastnar i byråkratin råder i USA där en märkning kostar ungefär 2

cent per pund kaffe, men där Transfair USA tar ut 10 cent.

Det högre konsumentpriset handlar också om sämre resursutnyttjande då de rättvisemärkta produkterna måste hållas åtskilda från övriga konventionella varor. Då går det inte att i lika stor utsträckning utnyttja stordriftsfördelar.

När Rättvisemärkt i Sverige AB ställs inför den kritik som Timbros rapportförfattare har riktat mot organisationen försvarar de sig med att marknaden klarar sig själv. Ett lustigt svar från en organisation vars existensberättigande bygger på att marknaden har misslyckats med att ge lokala odlare i tredje världen skäliga priser.

Certifikaten kostar som lägst 22 000 kr. och den årliga avgiften är 12 600 kr. För en nicaraguansk bonde som tjänar drygt 2 000 kr. per år blir detta en hög tröskel att komma över. Självt kan bonden inte certifiera sig, men tillsammans med andra kan han det. Frågan är dock om en fattig bonde har tid över till att organisera sig med andra lika fattiga bönder och att de har tillgång till Internet och andra kanaler för att ta sig igenom den krångliga ansökningsprocessen. Kanske är det de mest fattiga odlarna som får överta kostnaderna för överproduktionen då de inte har råd att delta i rättvisemärkningen.

När det gäller den tredje bristen kan inte FLO garantera arbetsvillkoren genom hela

produktionskedjan. Då vinner inte producenten så mycket på att konsumenten köper rättvisemärkt. Men viktigare är att en konsument kan köpa fler kaffepaket för samma summa om de köper konventionella produkter, eftersom de är billigare, än rättvisemärkta produkter. Detta gör att mer pengar kommer fram till producenterna än vid köp av rättvisemärkta produkter.

Rättvisemärkningen har ett gott syfte men det är långt ifrån klart att märkningen har någon generell positiv effekt. Mycket talar för motsatsen. ☞

Organisationen "Rättvisemärkt" tar hand om cirka 80 procent av merkostnaden för "rättvisemärkt" kaffe. Organisationens policy försvårar för enskilda kaffeodlare att utveckla mer sofistikerade odlingar. Kaffekedjan Starbucks gör mångdubbelt mer för fattiga kaffebönder än vad "Rättvisemärkt" gör. Bilden är från kaffeodlingar i Centralamerika.

Från jihad till tron på Jesus

★★★ Christopher Alam föddes den 29 mars 1954 i ett muslimskt hem i Pakistan. Faderns släkt var hashemitaraber från Melanöstern. Släkten var känd under heders-titeln "shareef" (alternativt "sayyid") vilket innebär att den i rakt nedstigande led anses härstamma från profeten Muhammed. Dessutom skall det från Muhammed gå att spåra släkten genom Ismael ända ner till Abraham. Alam upplevde dock en kall och kärlekslös uppväxt och sökte sig till flygvapnet i förhoppning om att få bli martyr i *jihad*, islams heliga krig. Så blev det dessbättre inte.

Alam konverterade nämligen efter militärtjänstgöringen till kristendomen efter att i en frälsningsupplevelse ha accepterat Jesus Kristus som sin herre. Detta ledde till att han intogs på mentalsjukhus och dessutom greps för att ha predikat det kristna evangeliet, ett svårt brott enligt muslimsk lag. Christopher Alam berättar om sina omvälvande upplevelser i boken *Från jihad till Jesus. Ett dramatiskt vittnesbörd från en omvänd muslim* (Gospel Media 2005, 188 sidor).

Alam var nyss fyllda 13 år när han antogs till den pakistanska flygvapenu-tbildningen i Sargodha i norra Pakistan. "Jag hade trott att det skulle lösa alla mina problem om jag kom bort från min far och min styvmor", skriver Alam. "Men sorgligt nog hade misshandeln, den känslomässiga och fysiska tortyren som jag hade uthärdat sedan jag var åtta, lämnat djupa sår inom mig." En utväg ur det djupa missmod Alam kände blev att kasta sig in i den radikala tolkningen av islam och möjligheten att dö i *jihad* mot Pakistans arvförande Indien. Ett sådant krig bröt ut i december 1971, och året därpå deltog Alam i strider i Kashmirs berg. Den indiska krigsmakten visade sig överlägsen, och många av Alams kamrater dödades eller lemlästades.

Utgången av kriget blev en chock för Alam. Ty om Allah var med de pakistanska styrkorna, hur kunde då de "otrogna" indierna gå segrande ur kriget? "Min tro och min förtröstan på Allah fick sig en stor törn", konstaterar författaren. "Det verkade som om allt jag så fanatiskt hade trott på inte betydde så mycket i själva verket. Jag blev en förvirrad agnostiker som inte längre riktigt visste vad jag trodde på."

Efter kriget, och efter att ha utexaminerats vid flygakademin, fick Alam uppdrag som officer i anslutning till en infanteribataljon uppe i Kashmirbergen. Återigen bröt strider ut vid gränsen till Indien, men denna gång lyckades Alams bataljon slå tillbaka de fiendliga framstötarna.

Efter skärmytslingarna vid den indiska gränsen kom Alam på idén att starta en organisation, modellerad efter palestinska al-Fatah, som skulle utföra våldsdåd mot sovjetiska mål; Alam var nämligen en brinnande antikommunist. Av dessa vilda planer på att bli terrorist i Allahs namn blev emellertid av olika skäl ingenting. Alam skriver: "Jag är tacksam till Herren att jag inte föll i denna speciella typ av vansinne som olyckligtvis har besatt så många unga människors sinnen i den del av världen där jag växte upp. Det är en förbannelse och bara budskapet om Jesus kan bryta den."

När Alam var 21 år fyllda hade han hunnit pröva på de mest skiftande sysslor men kände det som om han inte hade någonting att leva för, en känsla som förstärktes av hans brors självmordsförsök. Vändpunkten kom en dag i december 1975 då Alam promenerade omkring i Lahore. Han blev då kontaktad av en kristen missionär från England. "Jesus kan göra dig fri", sade missionären, och Alam undrade hur detta skulle gå till. Svaret blev: "Allt du behöver göra är att be honom komma in i ditt hjärta." Sagt och gjort. Efter mötet med

engelsmannen kändes allting annorlunda för den unge pakistaniern.

Att konvertera till en annan religion i ett islamskt land kan i värsta fall ge dödsstraff. Det innebär också en stor vanära för den omvändes familj och släkt. Hån-synslös förföljelse väntade. Sin första jul som bekännande kristen tvingades Alam tillbringa på en psykiatrisk klinik på ett militärsjukhus i Lahore, där han inlagts för utvärdering och observation. Under de två veckor han fick stanna omvände han två medpatienter till tron på Kristus. Sedan kom en tid då Alam ägnade sig åt missionsarbete i den omdiskuterade rörelsen Children of God, men 1976 greps han av polis och dömdes till fängelse enligt en säkerhetslag som kallades The Defence of Pakistan Rules och som gjorde det möjligt för myndigheterna att hålla honom inspärrad på obestämd tid.

Med hjälp av sin far, som var en högt uppsatt militär, lyckades Alam dock bli frigiven efter cirka ett års tid. Han tvingades iakttäta stor försiktighet i sitt tros-liv för att inte gripas på nytt. När Alams fars gode vän, general Zia-ul-Haq, grep makten i en statskupp insåg Alam att det var dags att fly landet. Detta kunde ske med hjälp av såväl muslimska som kristna vänner. En avgörande roll i flykten kom att spelas av svensken Thord-Ove Thordsson, som var generalsekreterare i Örebromissionen. Således kom det sig att Alam, via Afghanistan, Sovjetunionen, Turkiet och Belgien, slutligen hamnade i Sverige.

"Jag blev genast förälskad i Sverige", hävdar Alam i sin bok... Jag märkte att svenska troende var blyga, men varma, vänliga och generösa när man väl lärt känna dem." I Sverige hamnade Alam på den internationellt betonade Fackelbärarnas bibelskola i Småland. När han efter kort tid fick arbets- och uppehållstillstånd i Sverige betraktade han det som ett Guds mirakel. I Sverige fann Alam vidare sin hustru Britta. De slog sig ned i Uppsala, men det enda jobb Alam kunde erbjudas var ett som lokalvårdare. Det var också i Uppsala han blev vad frireligiösa kallar andedöpt, en mycket omvälvande upplevelse.

Idag är Christopher och Britta Alam tillsammans med sina tre barn bosatta i USA. Christopher Alams bestående livsverk är grundandet av Dynamis världsmision som håller kampanjer och startar församlingar bland annat i Afrika och Asien.

Tommy Hansson

BOK-NYTT

Blacklisted by History

Den amerikanska och internationella vänsterns attacker mot senator Joseph McCarthy har under senare år fortsatt. En viktig milstolpe för att hitta sanningen om senatorm kom dock år 2000 med Arthur Hermans bok *Joseph H. McCarthy – Reexamining the Life and Legacy of America's Most Hated Senator* (The Free Press). Efter den boken hade Hollywood-vänstern stora framgångar med filmen "Good Night, Good Luck" om radiomannen Ed R. Murrow, som framställde senatorm mycket negativt.

Efter årtionden av noggrann arkivforskning har den välkände, konservativa journalisten M. Stanton Evans presenterat den tegelstenstjocka boken *Blacklisted by History: The Untold Story of Senator Joe McCarthy and His Fight Against America's Enemies*. Boken ger en klart positiv bild av McCarthy. Myten om den republikanske senatorm från Wisconsin som en skrävlande

bluff börjar försvinna. Framträder gör i stället frihetskämpen McCarthy.

Ett av problemen med historieskrivningen om hotet från den amerikanska kommunismen har varit George C. Marshall, general och utrikesminister, som McCarthy i ett tal i senaten framställde som centralgestalten i en jättelik sammansvärjning mot USA. Det var oriktigt, men det är inte fel att beskriva Marshall som naiv i sin syn på Mao och hans kamrater. Med en rad Kina-specialister från vänstern kontrollerade Marshall den amerikanska politiken. Denna hade tidigare inneburit stöd åt Chiang-kai Shek och hans icke-kommunistiska regering.

Det fanns verkligen inom den amerikanska Kina-politiken en sammansvärjning från vänster, men det var inte Marshall som var centralgestalten. I juni 1947 avskedade Marshall ett antal kommunistiska säkerhetsrisker, och några veckor senare gav han besked till John Peurifoy att låta Representanthuset (Appropriations Committee) undersöka namnen på en lista

över misstänkta kommunister.

Evans skriver sammanfattningsvis i sin nya, banbrytande, bok att McCarthy var en god man och sanningsenlig. Under alla förhållanden överträffar han en rad politiker som angrep honom: "Den sanning han tjänade var, till yttermera visso, av den största vikt – avslöjandet av människor som syftade till att göra oss smärtsam skada, och av långvarig likgiltighet gentemot detta hot visad av många i höga tjänsteställningar. Genom att göra så uppförde han nationen till ett viljekraftigt motstånd mot den kommunistiska utmaningen, både utomlands och på hemmafronten."

Enligt Evans kan det mycket väl vara så att Taiwan och Sydkorea kan tacka senator McCarthy från Appleton, Wisconsin för sin frihet. Fyra veckor innan McCarthy höll sitt berömda tal i Wheeling, West Virginia talade president Harry Trumans utrikesminister, Dean Acheson, på National Press Club i Washington, D. C. McCarthy hade fokuserat på säkerhetsriskerna i Far Eastern Division inom det amerikanska utrikesministeriet. I sitt tal avskrev Acheson Formosa (Taiwan) och Sydkorea som liggande

utanför USAs säkerhetszon. Senatorm från Wisconsin var den som med sitt avslöjande arbete förhindrade att denna felaktiga syn blev verklig politik. USA gick in i Koreakriget i kamp för frihet och demokrati.

Men vänstersympatisörerna, "The Old China Hands", hade redan med sitt mullvadsarbete försäkrat sig om att massmördaren Mao Tse-tung skulle kunna göra sig av med den västvänliga regeringen i Kina. Evans har funnit dokument som visar att demokraterna hade planer på att låta mörda Chiang. En av de ledande diplomaterna i USA, Dean Rusk, visade entusiasm för den planen. Sedan kom mordet på Ngo Dinh Diem i Sydvietnam.

Kanske hade Sydvietnam varit fritt i dag om inte den amerikanska vänstern lyckats sätta krokben för senator Joseph H. McCarthy.

Bertil Häggman
M. Stanton Evans: Blacklisted by History: The Untold Story of Senator Joe McCarthy and His Fight Against America's Enemies. 672 sidor. Crown Forum.

CONTRA

3 | 1983...

För tjugofem år sedan hade Contra en längre intervju med paret Alf Enerström och Gio Petré. De hade gjort sig kända för sin politiska annonsering mot socialdemokraterna. I dominerande media utsattes de för rena hetskampanjerna och Contra tyckte det var dags att låta dem tala ut själva. En som definitivt inte tyckte om vad Contra skrev var Expressens stjärnreporter Curt Rådström. Han hade några månader

tidigare "avslöjat" paret med sida efter sida och löpsedelskampanjer som saknade motstycke. När Contra lät dem tala till punkt blev det för mycket för Curt Rådström. Mannen som gjorde vad han ville med Nordens största tidning ägnade två timmar (!) åt att per telefon skälla ut den obetydliga tidskriften Contras redaktion.

Contra kunde också berätta om hur myndigheterna satt in stora resurser för att göra skatterevi-

sion hos Contra. Sällan skådad oförskämndhet och inkompetens gällde från skattemyndighetens sida. Till slut stämde Contra skattemyndigheten och vid muntliga förhandlingar vid Länsrätten backade Skattemyndigheten från i stort sett alla otillbörliga kontrollåtgärder de velat vidta. Inte en krona i ändrad skatt blev det och säkert 10.000 i utredningskostnader hos skattemyndigheten.

...för tjugofem år sedan